

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rökk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Feladószerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
60 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A veszedelmes agysejtek.

Budapest, október 6.

(G—a) A paszományosok szakegyletének helyiségeiben tegnap este egy orvos munkás-hallgatóság előtt az *agysejtekről* tartott előadást. Az igaz, hogy az agysejteknek mindenha nagy szereplők voltak a forradalmak előkészítésében, de azért soha senkit nem vádoltak még fölforgatással azért, mert kíváncsi volt arra, hogy a gondolatok e finom és titokzatos műhelyében miféle munka folyik. Semmiféle tudósa a világnak nem szenvedett el rabláncokat azért, mert be akart hatolni ebbe a titokzatos világba, sőt a pusztán kíváncsiságot sem törték kerébe érte soha. Az agysejtek működésére kíváncsi munkásokat mégis összefogdosta a budapesti rendőrség s annak rendje-módja szerint elővezetette. Ez történt tegnap este. De tegnap este valami más is történt. Az, hogy egy klerikális ujság szerkesztőségében megfogalmazták a következő újdonságot francia nyelven: Francia penzionátus, amelyet apacák tartanak fenn, az Albrecht-uton franciául, németül, angolul és olaszul oktatást ad. A francia penzionátust pedig a sionista nővérek tartják fenn, a világ minden nyelvén tanítanak benne, mindenféle természetfeletti és földöntúli dolgokat, csak éppen magyarul nem s csak olyan dolgokat nem, amelyek a tudományos bírálat előtt meg tudnak állni. A két esetből pedig

a következő tételt lehet megállapítani: Magyarország fővárosában magyar nyelven tudományt terjeszteni nem szabad, ellenben a világ mindenféle nyelvén ősdi meséket és felekezeti túrelmetlenséget csepegtetni a tanulók szívébe megengedett dolog.

Mert mi történt abban a paszományos gyűlékezeten? Ifjú munkások, proletár-gyermekek egybesereglettek, hogy kibóvítsák látkörüket és készüljenek az életre s az élet küzdelmeire. Azért mentek oda, hogy amit a gazdasági berendezkedés megvont tőlük, az ismeretet kipótolják. Hogy fölnyiljanak szemük a természet csodáinak bámulására, megismerjék az emberi organizmus egyik legszebb és legesodálatosabb részét s hogy különbek legyenek a baromnál, amelynek egyik legjellemzőbb vonása, hogy önmagát nem ismeri. Jól meg kell jegyezni, hogy ezek az ifjak tudományos előadáson voltak s nem korezmában. Ami egyébként az ő bajuk. Ha korezmába találnak menni tegnap este, bizonyosan semmi bajuk nem történik, nem ütköznek össze az állami renddel és nem kerülnek a rendőrség kezébe. Mert inni és korezmáznunk szabad, mérget szedni a korezma bűdös levegőjéből, italából, feslett társalgásából lehet. Az nem revolúció, az nem csábítás a vörös lobogó alá. Ott nem izgatnak a munkaadó ellen, a korezmának nem ez a titkos célja. De az agysejtekről jó vagy rossz vagy akármilyen előadást hallgatni,

az ribillió, revolúció és az állami rend veszélyeztetése.

Jó. Ezek általános szempontok, népnevelési ábrándok vagy utópiák. Az inasoknak ne beszéljenek ilyen magas témákról, az inasok elégedjenek meg annyi tudománnyal, amennyivel egy régifajta paszományos megelégedett, aki reggeltől estig csinálta a paszományt a rendőrkabátokra. Minek az inasoknak az agysejt? Ha pedig mindenáron tudni akarnak valamit az agysejtekről is, menjenek oda, ahol iskolai oktatásra engedélyvel bíró emberek tanítanak. Mert a hivatalos formula az ennél a dolognál, hogy az orvos, aki az agysejteket magyarázta, nem birt iskolai oktatásra való engedélyvel.

Ez bizony új fejezet a magyar kulturhistoriában. Itt meg kell állni, mert nagy eset az, amikor a proletár-gyermekek elől el van zárva az az iskola, ahol az oktatásra való engedélyvel bíró urak oktatnak, de viszont őket zárják el, ha ott akarják megismerni az agysejtek működését, ahol ingyen, szívesükből adják nekik a tudományt. Hanem a legujabban a külföldről idesereglett papnak, apácának, idegen nyelvű barátának nyitva áll minden gyermeklélek. Szabad a vásárt. Szabad kikészíteni a gyermekeket a keresztény szeretet nevében a legpogányabb gyűlöletre. Soha rendőr nem nézi, nem kérdezi, van-e oktatásra való engedély, soha nem kíváncsi, hogy mit oktatnak ezekben az isko-

T Á R C A.

Lecke.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —
Írta: **Miklós Jutka.**

Olyan volt, mint valami eleven Minerva. Komoly, okos, büszke. Talán nem is volt szép. De a szemeknek álmódú nézése lekötötte, magához vonta a tekintetet és volt valami jóssággal teli vonás a szája körül. Nem az a komoly anyáskodó jószág, hanem amolyan öntudatlan, gyermekes kifejezés.

Vojtich maga sem tudta, hogyan bátorodott fel annyira, hogy megkérje.

Szegény hivatalnokember létére sok álom-talan éjszakán vívódott, míg elhatározta, hogy feleségül kéri ezt az elkényeztetett, jómódhoz szokott leányt: — Hát szegények leszünk! Mire való a szerelem, ha nem arra, hogy elfelejtessze a szegénységet!

Tulajdonképpen a lány soh' se bátorította. De voltak percek, mikor esküdni mert volna rá, hogy szereti ez a lány. Egy ilyen percben mondta neki:

— Legyen a feleségem!

Nem ilyen egyszerűen mondta és nem ilyen nyugodtan. Izgatott volt és nem találta meg a szavakat, amiket összeállított magának.

Ugy járt, mint a magoló iskolásgyermek, aki belesül a leckéjébe, ha nem jut eszébe egy szó, és ne adj isten, hogy a saját szavaival folytatni tudja.

Szinte örült, mikor a lány fölállt és egy nyugodt és sajátos bájos mozdulattal elhallgattatta.

— Maga ahhoz nagyon szegény!

Ezt mondta...

Vojtich rábámult. Ugy érezte, hogy elkábul, mintha az a pár könnyű szó mázsás vas lett volna, amit az agyára dobtak. Az ő okos, jó Minervája beszél így?! Indulatosan tört ki:

— Nem hittem, hogy maga ennyire cinikus!

— Nem vagyok cinikus — mondta nyugodt hangon a lány és ugyanolyan nyugodtan folytatta. — Nem menne föl holnap Kádárnéhoz?

— Ne hozzon ki a sodromból! Hogy tud most ilyen banális dolgot kérdezni!...

— Én nem kérdezek, hanem kérek. És ez nem banális dolog, mert előja van. Kérem és maga meg fogja tenni! Aztán jöjjön el megint...

Vojtich másnap csakugyan fölment Kádárnéhoz. Annit tudott róla, hogy gyermekkori barátja a lánynak. Találkozott is ott vele többször, de soh' se jutott eszébe, hogy megfigyelje az asszonyt, akinek olyan álmos arca volt, hogy sokszor ásítani kellett, ha ránézett.

Most, hogy kinyitották előtte a szük és sötét előszoba ajtaját és éktelen gyereksivaj csapta

meg a fülét, legjobban szeretett volna elszaladni. Vátszott suhanókkal gyerekkorában egyszer becsöngetett egy idegen ajtó; a többi elszaladt, de ő már nem menekülhetett; most csodálatosképpen visszaemlékezett erre a esnyre és ugyanaz a szorongó érzése volt, mint akkor.

Látta, hogy rettenetesen alkalmatlan.

Az asszony ott állt vagy négy visító gyerekek között. Egyik a szoknyáját rángatta; a másik kettő verekedett; a negyedik visított, mert félt, hogy ő is kap azokból a karmolásokból és pofonokból, amit a kettő egymásnak osztogatott.

Ahogy így mérte ezt a fáradt, lompos asszonyt, aki tehetetlen kimerültséggel igyekezett fogadni őt, csitítani a gyerekeket és kiszabadítani a szoknyáját, végtelen számalmat érzett.

— Kádár urat nem találom itthon?

Tudta, hogy az ilyenkor hivatalban van.

— Nem? Akkor hát kezeit eszokolom. Egy kis dolgom lett volna vele.

És menekült...

És már a negyedik utcában járt és még mindig látta azt a lompos, sovány asszonyt és hallotta a gyereksivást.

Mikor megint szembenállt a lánynyal, az leültette maga elé és kedveskedő hangon kérdezte:

— Meséljek valamit!

Vojtich ráhagyta:

— Meséljen!...

A lány hátradől; fejét ráhajtotta egy piros

lákban és mire tanítják a magyar gyermekeket minden nyelven a világnak, csak éppen magyarul nem. Arra pedig éppenséggel nem kíváncsi senki, hogy ennek a tömeges beözönlésnek van-e valami háttérre. Sem rendőr, sem más nem kutatja, hogy mi van az ájtatos oktatás mögött.

Nem a fejetejére állított okoskodás kell-e az ilyesmihez? Mert ki az a józaneszű ember, aki egy orvosról azt teszi föl inkább, hogy forradalmi igazgató, mint azt, hogy becsületes és emberséges ambíció működik benne, mikor az agysejtekről tart előadást s ismereteit olyanokkal közli, akiket sajnál, mert nem láthatták meg a teremtés ama csodáit, amelyeket ő látott? Viszont ki az a vakmerő istentagadó, aki azt meri gondolni, hogy azok az idegen kongregációk, akik a magyar nemzetnek sem történetét, sem nyelvét nem ismerik, azért telepednek meg közöttük, hogy azt oltsák ifjúságunk lelkébe, amire a szocializmust a nálunk divó közfelfogás alkalmaznának mondja, tudniillik a nemzeti érzést s a honpolgárok összeségének a nemzeti gondolatban való testvéri egybeforradását? És mégis ime az idegen szellemben s idegen nyelven tanító idegen kongregációk szabadon taníthatnak nálunk, ellenben munkásszakszervezeteink magyar tagjait, akik magyar nyelven továbbképzik magukat s az élet számára továbbfejlesztik intelligenciájukat, e büntükért a rendőrség elé hurcolják.

Ha az ember belelátna végre az agysejtekbe, hogy megérthetné ezeket a dolgokat!

BELFÖLD

Báró Spaun lemondása. Bécsi tudósítónk jelenti telefonon, hogy báró Spaun Herman tengernagy, a tengerészet parancsnoka ma lemondott állásáról. Visszavonulási pályára. Fehér arca élesen vált le a bíboralapról.

— Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy leány és egy férfi. Nagyon szerették egymást és elhatározták, hogy egymáséi lesznek minden akadály ellenére. Sok akadály volt pedig közöttük, mert szegény volt a férfi és jómódhoz volt szokva a lány. De ők nagyon szerették egymást és úgy találták, hogy a szerelem gazdagga teszi a koldust is és hogy bűbájós dolog lehet, ilyen gazdag koldusnak lenni! És egymáséi lettek! ... És ...

A lány megakadt.

Vojtich segíteni akart neki:

— És boldogul éltek, míg meg nem haltak!

— Nem. És ... azt a lányt ... Kádárnéknak hívják.

A hangja, amely eddig egy mesélő gyermeké volt, egyszerre komoly lett, szinte rideg. Felállt.

— És most mondja meg nekem: ki a cirkusz! A férfi-e, aki azt mondja: — Ej, valahogy ezek lesz! — És magával visz a szerelem szent nevében a szegénységbe egy szerelmes naiv teremtést, aki el sem tudja képzelni, hogy mi vár rá, — vagy pedig a nő, aki nyitott szemekkel néz a rá váró sötétbe, és azt mondja: — Nem lépek bele! Nagy csend támadt.

Aztán Vojtich lehajolt és megcsókolta a lány kezét. Halkan mondta:

— Bocssáson meg ...

... És aztán ment ki kemény léptekkel a téli alkonyatba ...

lása nem kelt meglepetést, mert a tenger-nagy nem csinált titkot belőle, hogy nyugalmába készült menni. Helyébe tengerészeti parancsnokká gróf Montecuccoli Rudolf vice-admirálist nevezte ki a király s egyuttal a titkos tanácsosi címet adományozta neki. Ő felsége rendkívül meleghangú levelet intézett báró Spaunhoz nyugalmabovonulása alkalmából s kiváló szolgálatait közölnét fejezte ki; egyben elrendelte a király, hogy az építendő hadihajók egyike Spaun nevét viselje.

Pártkonferenciák. Az országos szabad-elvűpárt vasárnap vagy hétfőn este tartja meg első konferenciáját a nyári szünetek után. Ugyancsak hétfőn este hat órakor tart értekezletet a néppárt is. A nemzeti párt pedig szintén ekkor tartja konferenciáját a Hungária-szállóbeli körhelyiségében.

KÜLFÖLD

Huszonöt év előtt. A napokban volt huszonötödik évfordulója ama napnak, amelyen gróf Andrássy Gyula és Bismarck között az osztrák-magyar-német szövetség létrejött. Bismarcknak meghiúsult publicisztikai barátja, a hírneves Hans Blum, ezen évforduló ünnepéről a következő szenzációs, csaknem idegizgató részleteket közli — Bismarck tollbamondása alapján — a szövetség intim történetéből. A berlini kongresszus után a hatalmaknak egy küldöttsége Novibazárba ment a törökországi határvonal pontos megállapítása végett. Bóreszkov herceg, az orosz kancellár, aki személyes ellensége volt Bismarcknak, a cárral háromhuzonban is magánlevelet íratott az öreg Vilmos császárhoz, azt kívánva, hogy a német kiküldött Novibazárban mindenben vakon támogassa az orosz kiküldöttet. A harmadik levélben már burkolta a barátságos viszony megszakításával is fenyegetődzött s kívánásának megtagadása esetén egy orosz-német háború lehetőségét emlegette. Az öreg Vilmos császár e leveleket megküldte Bismarcknak, aki azt felelte, kérje meg a felséges ur a cárt, hogy e fontos nyilatkozatok hivatalos uton közöltessenek a német kormányval. Egyben hozzá-tette, hogy amennyiben Pétervárról ilyen értelmű hivatalos nyilatkozat érkezne kezéhez, ő csak azt a tanácsot adhatná ő felségének, hogy rendelje el azonnal a német haderő mozgósítását. Ilyen előzmények után Bismarck, aki Országország magatartásából az orosz-francia szövetség imminens voltára következtetett, arra tökélt el magát, hogy Országországgal szakit és az osztrák-magyar monarchiával lép szövetségre. Gasteinban augusztus 27-ikén találkozott Andrássyval s közölte vele az orosz-francia szövetségre vonatkozó aggodalmát. Andrássy erre élénken azt felelte, hogy a szövetséggel szemben a leghatásosabb ellensúlyt egy német-osztrák-magyar szövetség szolgáltatná. Bismarck felvetette a kérdést:

— S ön kapható volna-e e szövetség számára?

— Bizonyára — felelte Andrássy — s azt hiszem, jótállhatok azért is, hogy felséges uram ilyen szövetségi szerződést jóváhagyna.

Bismarck válasza ez volt:

— Az én császári uram részéről ebben nem vagyok ugyan ilyen bizonyos, de azért csak tárgyaljuk meg és vessük papírra a szerződési tervezetet.

Néhány nap alatt tullestek ezen a munkán és szeptember 21-ikén Bismarck megjelent Bécsben, ott ő felségével és Tisza Kálmánnal több ízben tanácskozott s a mi királyunktól azt a nyilatkozatot kapta, hogy kész örömmel hajlandó a szerződést aláírni. Vilmos császár akkoriban Baden-Badenben tartózkodott. Bismarck Berlinből be-küldte neki a szerződést, de Vilmos császár, aki erősen ragaszkodott unokaöccséhez, a cárhoz, kezeben megtagadta az aláírást. Többrendbeli emlékirat és felterjesztés után is Vilmos császár makacsul ra-

gaszkodott elutasító álláspontjához. Bismarck a végén hivatalban maradását tette függővé a szövetség elfogadásától s minisztertagjait rábírta, hogy vele együtt ők is vessék fel a kabinet-kérdést. Gróf Stollberg miniszter e minisztertanácsai határozattal a császárhoz utazott, aki csak hosszas tétovázás után szánta rá magát október 7-én a szerződés aláírására. — Blumnak e feltétlenül hiteles feljegyzései eddig ismeretlen részleteket s nagyon fontos adatokat szolgáltatnak a hármasszövetség történetéhez.

A dalmát helytartó ellen. Még Julius közepén történt, hogy báró Handel dalmát helytartó egy beszédjével kapcsolatban nagy izgalom támadt. A helytartó néhány helytartósági tisztviselő előtt ilyen nyilatkozatot tett volna:

— Hiszen tudják már, mit tartok én a dalmát becsületeszéről.

A dolog újságokba került, nagy felháborodást okozott s olyan azéles hullámokat vert fel, hogy az osztrák belügyminiszternek is bele kellett avatkoznia. A vizsgálat eredménye az lett, hogy a helytartó nem követte el ezt a sértést, amelyet neki tulajdonítottak. Mindez azonban nem igen elégítette ki a kedélyeket, mert, mint Zárából jelentik, a tartománygyűlés mai megnyitóján elkeseredett tüntetés tört ki a helytartó ellen. Miután az elnök megnyitotta a gyűlést, tiltakozása ellenére is szót emelt dr. Singlia és harsány, hangon mindkét nyelven rövid nyilatkozatot olvasott föl, hogy az összes képviselők meg vannak győződve arról, hogy a helytartó megsértette az országot, és addig nem vesznek részt a tartománygyűlési választásokon, míg báró Handel a helytartó. Ebben a pillanatban a helytartó kíséretével együtt otthagya a termet, míg Nardelli udvari tanácsos az elnöknek iratot nyújtott át, amelyvel a tartománygyűlést, az elhangzott nyilatkozatra való tekintettel, a legfelsőbb megbízásból berekesztik. Mikor a helytartó az ajtóhoz ért, hangos „Ki vele“ kiáltások hangzottak fel.

Chamberlain beszéde. Chamberlain Lútonban beszédet mondott, melyben gyarmati politikáját fejtegette. Kijelentette, hogy csatlakozik Balfour ama felfogásához, hogy a régi protekciós rendszer elvetendő. Biztonságban akarjuk tudni, ugymond, az angol termelés, ha e tekintetben a gyarmatok támogatnak — és bizonyos affélől, hogy ezt megteszik — és vajjon elutasít-e magától Roosevelt és a többi szabadelvű ilyen politikai rendszabályt? Helyesli a Balfour javasolt gyarmatügyi tanácskozmány egybehívását és abban a győzelem biztosítékát látja, de a Balfourtól javasolt plebiszcitum szükségét nem látja be.

Eszeágában sincs visszanyulni ama protekcionizmushoz, mely ötven év előtt létezett, amint-hogy arra sem gondol, hogy visszatérjen ama kor szabad kereskedelméhez. Balfour szabad kezét akar, hogy eljárasson az ellenséges tarifák és a tisztességtelen verseny ellen, amely úgy keletkezik, hogy a külföld áruit az előállítás költségein alul dobja a piacra. Chamberlain bizonyosra veszi, hogy az olyan politikáért, mint amelyet Balfour javasol, a külföld kénytelen lesz valamivel hozzájárulni az angol kiadásokhoz. Kanadában és az Egyesült-Államokban bebizonnyult, hogy a gyárosok nem szenvednek a vámoctól, hanem éppen ezek után biztosították állásukat. Anglia elég soká fizetett. Balfour Edinburghban tovább ment mint Cheifieldben amaz ígéretével, hogy a brit birodalom minden részéről összegyűlt tanácskozmányt fog egybehívni. Chamberlain azonban azt is reméli, hogy a miniszterelnök nemcsak az önálló gyarmatokat és Indiát, hanem a koronagyarmatokat is be fogja vonni. Hogy viselkedik az ellenzék, kérdi, ha a tanácskozmány és a kereskedelmi unio mellett nyilatkozik. Balfournak különben oly találó tervében csak egy pont nem tetszik szólnak, tudniillik az a felfogás, hogy ha a tanácskozmány megegyezett, új választások lesznek szükségeselek. Sőt. A tanácskozmány minden tagja azt fogja várni, hogy az esetleges egyezséget azonnal a törvényhozó testületek elé terjeszsjék. Ha ez nem történik meg, akkor a továbbfejlődést évek sorára feltartóztatják. Reméli, hogy Balfour ezeket a pontokat még jobban megfontolja. Különben nem lehet rossz néven venni a gyarmatoktól, ha nem mutatkoznak készeknek ilyen tanácskozmányra. Különben Balfour terve az unionista párt programjában haladást jelent, valamiképpen az unió nagy eszméje létesí-

lésenek után. Ha a tervek megvalósulnak, megmenekül Anglia ama nagy veszedelmétől, hogy gyarmataink kívánságai nem teljesítésével idegenek karjaiba hajthatnak.

Az orosz-japán háború.

Budapest, október 6.

Az orosz sajtó tekintélyesebb része védelmére kel Kuropatkin tábornoknak. Ez a rokonszenv azt bizonyítja, hogy az orosz közvélemény nagyon el van keseredve azért, hogy Kuropatkin tetteit még most is *Alexejev* tengernagy irányítja. Így a *Novoje Vremjában* maga a lap tulajdonos ezeket írja: Ha Kuropatkin hibákat követett el, annak nem mindig ő volt az oka. Előfordult, hogy *Alexejev* mint a hadsereg főparancsnoka nem oda küldte a csapatokat, ahová Kuropatkin várta azokat és hogy ez a tábornok egyáltalán nem számíthatott a Karbinba érkezett összes erősítésekre. Épp úgy határozottan beszélték, hogy Kuropatkinnak gyakran olyan pétérvári parancsokat kellett végrehajtania, amelyek nem feleltek meg szándékainak. Még ma is azt olvasom egy angol lapban, hogy Kuropatkin utasították Pétervárról, hogy Mukdennél csatát fogadjon el. Ha a külföldi lapokban természetesen sok is a talzás, mégis az ily jelentésekben van valami igaz is. Kuropatkinnak sikerült Stackelberg szerencsétlen vállalkozása után megmentenie az erősen fenyegetett orosz sereget, kitűnően megállotta helyét a Liaojangi csatákban és csaknem érintetlenül tartotta meg az orosz sereget, pedig a japánok az oroszok megsemmisítésével számoltak már, amely lehetővé tette volna nekik, hogy a béke feltételeit diktálják Oroszországnak. Ha Kuropatkin sokat merészt volna és megverték volna, ami — tekintettel a japán túlerőre — nem tartozott a lehetetlenségek közé, akkor a japánok el is érték volna céljukat; most Karbinban állanak és az oroszok csak Irkutznál szedhették volna össze újseregüket. Hadvezéri talentum nélkül Kuropatkin mindezt nem hozta volna létre. Az orosz közvélemény elvárja, hogy Kuropatkin ne függjön senkitől, mert függetlenségében látja csak a siker biztosítékát. És mi nagyon is rászorulunk a sikerre, mert helyzetünk a lehető legbonyolultabb...

Port-Arthur ostroma.

London, október 6.

A *Daily Telegraph* tegnapi csifui jelentése szerint ott egy kínai írásu cédulát mutogatnak *Stüssel* tábornok aláírásával, mely szerint múlt hó 25-dikén Port-Arthur előtt nyugalom volt. Hír szerint a japánok újabb fegyverszünetet kértek a halottak eltakarítására, de e kérésüknek nem tettek eleget. Más jelentések szerint a japánok 24-ikén és 25-ikén ismét megakarták ostromolni a Magas dombot, de visszaverték őket. Ugy hirdik, hogy az oroszok egy kitörését is nagy vereséggel verték vissza.

Róma, október 6.

Az *Italia Militare* csifui távirat nyomán közli, hogy a japán ostromló sereg Port-Arthur körül elfoglalt két fontos erődöt és négy kisebb sáncművet.

Csifu, október 6.

Japán hivatalos körökben megcáfolják az orosz jelentéseket azokról az állítólagos nagy veszteségekről, amelyeket a japán ostromló sereg Port-Arthur előtt szenvedett s kijelentik, hogy noha a legutolsó támadást az orosz-védő sereg visszaverte, a helyzet olyan Port-Arthur előtt, hogy a vár meghódolása csak rövid idő kérdése s az orosz helyőrség dél felől sem kap

hat segédszerepeket, mert a japán flotta feltelesen ura a tengernek.

Berlin, október 6.

A japánoknak nem sikerült Port-Arthur előtt a Nagy-dombot elfoglalni, a védő sereg támadásukat mindig visszaverte és a japánok részén több ezer ember esett el. *Wirsen* flottájának több hajója állítólag elmenekült Port-Arthurból.

Tokio, október 6.

A Port-Arthurt ostromló japán hajóhad elsüllyesztett egy élelmiszerekkel megrakott *dsunkát*, mely a kikötőbe akart bevonulni. A legénység azt állítja, hogy 80 *dsunkából* álló hajóraj van, melyet azért állítottak össze, hogy Csingtau vidékéről kiindulva, áttörje az ostromzárát. Az ostromzáró hajó ébersége dacára sok hajó eléri az orosz vonalakat. Az alsó félszigeten több kikötőhely van. A *dsunkák* éjjel vonulnak be. A japánok gyanakodnak, hogy lövészerkeket is csempészték be. Eddig azonban az átkutatott *dsunkákban*, amelyeknek száma több százra rug, nem találtak lövészerkezt.

A port-arthuri flotta kitörése.

London, október 6.

A *Daily Telegraph*nak azt jelentik Csifuból, hogy a Port-Arthurban szaporodnak a tifusz-esetek. Egy még meg nem erősített tokiói távirat szerint a port-arthuri orosz hajóraj tegnap délután megkísérelte, hogy a kikötőből kimeneküljön, de a kikötő előtt *Togo* hajóhadával találkozott s erre elkeseredett tengeri ütközet kezdődött.

Csifu, október 6.

Ma reggel fél három óraker a kikötőn kívül erős ágyuzás hallatszott és a fény-szórók sugarai is látszottak. Azt hiszik itt, hogy a port-arthuri orosz hajóraj a csifui kikötőbe akart menekülni, de *Togo* flottája visszaszorította.

A mandsuországi harctér.

London, október 6.

Tokióból jelentik: Nyilvánvaló, hogy az a szabálytalan háromszög alakú terület, melynek csucsát Tienlin teszi, alapját pedig a mukdenfuzani vonal adja, nagy hadműveletek színtere lesz. Az oroszok nyilván Tienlint használják fő hadi alapul és hír szerint a megerősítések egész sorát létesítették a délkeleti dombosorokon Tienlin védelmére. Értesülés szerint az oroszok erős sáncokat készítettek Dilunál, Mukdentől 9 mérföldnyire északra. Épp oly erőseket készítenek Tienlintől északra. Hír szerint a folyó, amelynek partján Tienlin van, át-lephetetlen. Ugy hirdik, hogy *Fuzant* erős orosz csapat tartja megszállva. Az orosz haderő elosztása megerősíti azt a véleményt, hogy Kuropatkin Oyamat csak a Hunho átlépésekor akarja feltartóztatni, hogy harcot teremtessen, melyet már most erősítenek nagy sietséggel.

Pétervár, október 6.

Oku serege átkelt a Hun folyón és nyugot felől meg akarja kerülni az orosz szárnyat. Az itteni katonai körök véleménye szerint Kuropatkin kénytelen lesz nagyobb haderőt elvonni a hadműveletektől, hogy a megkerülést megakadályozza.

Pétervár, október 6.

A *Brsevijsa Vjedomosztii* tudósítója táviratozza lapjának tegnapi kelettel: Az előzetes védelmi munkálatok után ítélve, feltehető, hogy Kuropatkinnak nincs szándékában Mukdent feladni. Az egész sereg számára földkunyhókat építettek, amelyek meleg és kényelmesek. Nap-nap után érkeznek Mukdenbe japán lovasok, kiket *Miscsenko* tábornok fogatott el. Külsejük szálnalmat keltő. Fontos esemény nem történt.

Páris, október 6.

A *Havas* ügynökség jelenti Mukdenből, hogy *Alexejev* tengernagy odaérkezett és Kuropatkinnal tanácskozott. A japánok Mongolország és a Mukdentől nyugatra fekvő határvidékeken erős hunguz bandákat szerveznek, amelyek japánok vezetése alatt állanak és amelyeknek az a hivatásuk, hogy a vasutvonalat szétrombolják és az oroszokat megakadályozzák abban, hogy az oroszok Mongolországból szerezzék be élelmiszereiket.

Saharov jelentése.

Pétervár, október 6.

Saharov tábornok táviratozza a vezérkarnak 5-iki kelettel: 4-ikén egy, mintegy négy századból és egy lovas szakaszából álló ellenséges csapat Kunlinpu mellett nyugati irányban visszaszorította őrjáratunkat. Ez az őrjárat a vasut közelében erősítést nyert. Lovasságunk egy csapata nyugati irányból előtört, az előnyomuló ellenség hátrvédére vetette magát, úgy hogy az ellenség kényserült veszteség mellett Tadasampuba visszavonulni.

Liaojang.

Moszkva, október 6.

Az ideérkezett *Velicsko* tábornok, akinek vezetése alatt erősítették meg a kelet-ázsiai harctéri orosz hadállásokat, kijelentette, hogy a megerősítéseknek volt köszönhető, hogy Kuropatkin Liaojangban kevés csapatot hagyhatott és csapatai zömével megtámadhatta *Kurokit*. A Mukdenre való kitűnően végrehajtott visszavonulásnak nem volt befolyása az orosz hadsereg stratégiai állására. A *Tienling* irányában való megkerülésben nem akart hinni. *Velicsko* szerint a japánok hosszas téglenségét a Liaojang mellett őket ért 30.000 főre becsülhető veszteségre lehet visszavezetni. Hír szerint az oroszoknak Liaojangnál 300 halottjuk és 13.000 sebesültjük volt. Az új japán csapatrészek alapítását *Velicsko* tábornok lehetetlennek tartja. A japánoknak szenvedett veszteségük pótlására kell szorítkozniok.

Alexejev a cár előtt.

Pétervár, október 6.

Hivatalos körökben beszélnek, hogy *Alexejev* legközelebb meg fog jelenni a cár előtt, hogy személyesen tegyen jelentést a cárnak a keletázsiai helyzetről.

HIREK

A holtomiglan halála.

Talán egyetlen társadalmi jelenség se terem maga körül annyi hazugságot, mint a házasság. A szerelem, a bünsös gerjedelmek és hazug szavak mocsárterülete, mely miként az indiai dzsingel nyüzsgőnek a tigrisektől, párdnektől és csörgőkigyóktól, bűvös rózsakertjében az emberi gonoszsgót és örületet tropikus arányokban tenyészti, a házasság keretébe szorítva, még egy hazugságforrással gazdagodik: a házasság és szerelem gyakori, tulgyakori inkongruenciájával. Nem csoda tehát, hogy kevés pillanata van az emberi életnek, mikor a mindenféle fajta hazugságok és öszinteségtelenségek oly sűrűn együvé torlódó-nának, mint a názi szoba küszöbén. Virág, szerencsekivánótávratok, csillogó ajándékok özönlnek el a názi szobát a boldogszemű felületesek számára. A mélyrelátó erkölcsbölcsész azonban meglátja minde esküvői lim-lom, virágözön, távirat-halmaz és ajándék-torlasz alján a konvencionális hazugságok egész muzeumát. Köteles rokoni és ismerős-üdvözetek, irigy barátnő-jókívánságok s kaján tiszteletteljességi udvarló-szerencsekivánatok, melyek tulajdonképpen a házibarátságra való pályázat bejelen-

tésai... S mindezek közt a legnagyobb hazugságcsonló, a hazugságok valóságos patkány-fészke: az, mely a völgyény által adott nási bokréta illatos szirmai aló vigyorog a gondolkodó lelki szemei elé.

A házasságkötés körüli őszinteségtelenségek egyikének tekernők ki a nyakát, ha elfogadnók azt a nem új, de most felújított tervet, mely határidőre kötendő házasságok intézménye számára kíván létjogot. Mert az kétségtelen, hogy az oltár előtti holtomiglan, ha nem is mindig hazugság, de mindig merész kihívása a természeti törvényeknek. Az örök szerelem, de sőt az egész életen át tartó rokonszenv is oly ritka természeti jelenség, melyre intézményt alapítani nem lehet. A szerelem két ember egymást kiegészítő testi-lelki egybeforrása: ha azonban az egymást kiegészítő felek folyton változnak, feltehető-e, hogy folyton egymást ki is fogják egészíteni? Feltehető-e, hogy a tizennyolcvéves hajadon s a huszonhétéves ifju szerelme valóban győzedelmeskedni fog az időn s ott fog élni a gyémántlakodalmat lenéplő aggasztások lelkében is? Nem lehetetlen. Mert hisz valóban megtörténhetik, hogy az ifjuságukban egygyéforrott szerelmesek minden változáson megőrzik azt a tulajdonságukat, hogy egymást kiegészítik; a sirig tartó szerelem tehát nem természetfölötti csoda, nem lehetetlenség, nem mesevilágbeli tünemény. Megadván azonban imigy ennek az ezer meg ezer lanton megénekelte csodának azt, ami kijár neki, lehetőségének elismerését, nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy a házasságkötések millióinak nem szabad vele számolni. A szabály ugyanis az, hogy az ember úgy változik, hogy egykori szerelmestől el s egy új szerelmes felé hajlik. Az ember poligam lény és pedig nem csak térben, de időben is. Amiképpen egyszerre több embert lehet őszinte, igaz szerelemmel szeretni, azonképpen folyton új meg új emberek iránt támadhat bennünk igaz, becsületteltség érzés. Persze eme egymás mellett és egymás után élő és támadó szerelmek közt vannak erősek és gyöngék s így magyarázható meg az a tévhit, hogy az egyszerre létezők legerősebbjét s az életünk bizonyos pontjaira elért legerősebbet az egyetlennek, az igaznak, az öröknek véljük. Pedig ez csak a legerősebb, a leghatalmasabb, mely háttérbe szorította és elfeledtette a többi, de egyáltalában nem az egyedüli szerelem.

Ha az a szerelem, melyet házassággá pecsételünk, mindig a leghatalmasabb, legmélyebb, a fő-szerelmé volna, akkor volna némi értelme, hogy kedvéért a többi elnyomjuk s egy fogadalommal kötelezzük magunkat erre az elnyomásra. De hogyan tudhatjuk, hogy hányadrangu, milyenerjű az a szerelem, melyben még bennvagyunk, mely még fogva tart? Azt hihetjük, hogy ez az igazi, s élhetünk is neki oly hévvel, oly odaadással, amilyenre egyéniségünk képes, de egy egész életre való, sirunkig érvényes kötelezvényt tartósságáról nem adhatunk.

A határidőre kötött házasság azért még nem teljes behódolás természetszerű szerelmi változékonyságunknak. Mert nem csak a sirig tartó, de a bizonyos megszabott ideig tartó szerelem megigérese is könynyelműség. Az igazi őszinteség, az igazi becsületesség csak a határidő nélkül kötött, de bármely pillanatban mindkét oldalról felbontható házasságban fog uralomra jutni. De hol vagyunk még ettől? Napok kellenének ahhoz, hogy ennek helyességét meg-

értessük az emberekkel, s évtizedek vagy századok szükségeseek ahhoz, hogy ez az eszme tökéletesen érvényesüljön: a szabad szerelem eszméje. Ma tehát ne beszéljünk többet,

S. Z.

Budapest, október 6.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Személyi hír.** Dr. Hegyeshalmy Lajos osztálytanácsos a kereskedelmi minisztériumban, aki negyedfél hónapot töltött az amerikai Egyesült-Államokban az ipari viszonyok tanulmányozása céljából, már hazatért és ismét átvette az ipari ügyosztály vezetését.

— **Új címek egy királyi családban.** Umberto olasz trónörökös születésével az aostai herceg családja már lemondott a trónöröklés reményéről. Az olasz király most az aostai családot valamiképpen kárpótolni kívánja az eltűnt reményekért s ezért a herceg gyermekeinek új címeket adományozott. A kis Amadé *Apulia* herceg lesz s ezt a címet családjában az elsőszülöttek örökölni fogják, öccse, Haimone pedig *Ipoletto* herceg lesz. Az olasz király nagybátyjának, a *genovai* hercegnek gyermekeiről is megemlékezett: Ferdinánd herceg *Udine* herceg lesz s e címet családjában az elsőszülöttek öröklik, Filibert herceg *Pistoja*, Albert herceg pedig *Bergamo* herceg lesz.

— **Reformátusok gyűlése.** A dunamelléki református egyházkerület ma folytatta és befejezte tanácskozását. A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után meghallgatták és tudomású vették az állandó számszék jelentését. *Adám* Kálmán kerületi főjegyző terjesztette elő azután az államegsegítésosztó bizottság jelentését. Ennek kapcsán a közgyűlés egyháza részére 5900 koronát, lelkesek számára 1050 koronát szavazott meg. Somogy megye Kihíti községében Szent István-napján a községi hatóság a református híveket megátolta a sirgős mezei munka végzésében, noha erre a híveknek törvényadta joguk van. Az egyházmegye szintén vallási sérelmet lát az esetben. A közgyűlés elhatározta, hogy minden lelkes-szel közli a Kuria döntvényét, amely szerint Szent István-napján csak az ipari munka tilos, a mezei munka ellenben szabadon folytatható. A somogyi egyházmegye pedig fölívja, hogy a kihíti eset miatt a döntvénynek megfelelően keressen orvoslást. Ezután még több kisebb jelentőségű ügyet intézett el a közgyűlés. Délben a tárgyszorozat kimerült, mire *Darányi* Ignác főgondnok néhány szóval berekesztette a tanácskozást.

— **Hegedűs Sándor jubileuma.** Husz éve hogy *Hegedűs* Sándort Kolozsvár város első kerülete képviselőjévé választotta. E jubileum alkalmából Kolozsvár polgárai emlék-albumot nyújtanak át képviselőjüknek, aki nemcsak a kerület, hanem az egyes polgárok érdekeit is mindig szíven viselte. Az album, mely *Hegedűs* érdemeit elősorolja, pergamenre van kiállítva, remek táblalékkal és magyar stílusú ékítményekkel. Táblája kolozsvári ötvös munka, zománccos magyar díszítéssel. *Hegedűs* Sándor pénteken Kolozsvárra utazik, ahol választói szombatn délelőtti adják át neki a remek albumot.

— **A főpostafőigazgató itthon.** *Demény* Károly a budapesti főposta igazgatója, svédországi tanulmányutjára titkára, *Nyáry* Pál kíséretében ma hazatért és nyomban átvette hivatala vezetését.

— **Thaly Kálmán ünneplése.** Thaly Kálmán tiszteletére s az obstrukció leszerelésének emlékére, az országgyűlés tagjai, pártkülönbség nélkül elhatározták, hogy Thaly Kálmán-érmekek készíttetnek. A főnök kivételül, művészi plakettet *Telcs* Ede szobrászművész készítette. A plaketten Thaly Kálmán arcképe látható s ez a föllírás: Harcok írójának, béke szerzőjének. Az arany domborművön kívül márványból való levél-

súlyzó is készíttettek Thaly Kálmánnak s úgy tervezték, hogy ezeket az emléktárgyakat október nyolcadikán ünnepélyesen adják át. Mint értesülünk ezt az ünnepély elhalasztották, mert nyolcadikán még nincsenek kellő számban a képviselők a fővárosban.

— **Czecc tábornok halála.** A szabad Amerika földjén, *Buenos-Ayres*ben szeptember 6-án meghalt *Czecc* János, szabadságharcunk vitéz tábornoka, aki annyi diadalra vezette Erdélyben honvédeinket. Az öreg tábornok még az utolsó esztendőben is sűrű levelezésben állott kolozsvári tisztelivel, de családja nem ismert Magyarországon senkit és ezért csak tegnap, egy *buenos-ayresi* német újság révén jutott el hozzánk a szomorú hír a hős tábornok haláláról. Mint ama nagy idők annyi kiváló szereplője, *Czecc* János is bujdosva menekült a bosszút ílhőg zsarnokság elől és sok hányattatás után végre Argentínában telepedett meg, ahol előkelő katonai állásban szolgált közel 40 esztendőig új hazáját. Élete utolsó éveiben magyarországi tisztelői azon fáradoztak, hogy viszontláthassa szülőjét és gondtalanul élhesse le itthon még hátralevő napjait, de bár ez volt az aggasztásnak is leghőbb vágya, a nagy kor és a világatlanság széttepte reményeit. Messze idegenben kellett meghalnia és nekünk magyaroknak, akik kegyellett őrizték meg emlékét, csak az esik jól, hogy az amerikai polgárság, miként életében megbecsülte, most igaz és impozáns részvételt állta körül a magyar tábornok koporsóját.

Czecc János tábornok Erdélyben, Gidófalván született 1822-ben, jómódu úrmény szülőktől. Huszéves korában mint hadnagy került ki a bécs-újhelyi akadémiából. 1848-ban felajánlotta szolgálatait a magyar kormányknak. Különösen Erdélyben működött nagy sikerrel, úgy hogy rá is bízák az erdélyi sereg szervezését. Az ő erélye tartott rendet az 1848–49. évi rettenetes tél idején Erdélyben. Az 1849. március 11-iki szepeni diadalban orszárlánreze volt. Bem ez ütközött után *Czecc*zt, aki már akkor ezredes volt, tábornoknak nevezte ki és Kossuth nemcsak megerősítette kinevezését, hanem bizalma jelölő egy 300.000 főnyi tartalék-hadsereg szervezésével bízta meg. A világosi katasztrófa után *Czecc* álnévvél *Hamburgba* menekült és megírta emlékiratát Bem erdélyi hadjáratainak történetéről. *Hamburgból* Párisba ment, ahol a párisi előkelő politikai és irodalmi körökkel jutott ismeretségbe. Az 1851. évi decemberi államesiny elvette kedvét a politikától és a műszaki pályához fordult s a *Mont-Cenir* pálya építésénél kapott alkalmazást. Ez időben tett utazásai alkalmával *Szevillában* megismerkedett *Juan Manuel O. de Rovas* tábornok leányával, akit 1859-ben feleségül vett. Ezután a francia-olasz-osztrák háború alatt *Cavour* segítségével az első magyar légő szervezéséhez látott. A váratlanul megkötött villafrankai béke után családjával együtt elhagyta Európát és *Buenos-Ayresbe* vitorlázott, ahol eleinte műszaki kérdésekkel foglalkozott, majd 1869-ben *Sarmienta* elnök rábízta a köztársaság déli határainak védelmét, amely föladatot olyan szakértelemmel véggezte el, hogy új hazájában teljes bizalmat vívott ki, annyira, hogy katonai iskola szervezésével bízták meg, amelynek igazgatójává nevezték ki. *Czecc* az irodalommal is foglalkozott.

A nagy tábornokot szeptember 7-ikén délelőtti temették el a *Recoleta*-temetőben. A katonaság és a polgárság óriási számmal jelent meg a nagypompájú temetésen, hogy megadja a végstesztességet a mindenütt rendkívül tisztelt és nagytekintélyű ősz katonának. Három század gyalogság állott sorfalat a végnélküli hosszú gyászmenet két oldalán. A dobosok doboltak és a katonai zenekar gyászdulót játszott. A koporsó a gyászdulók ünnepies hangjai mellett *Rosas Prudenciának*, az elhunyt rokonának sírboltjába vitték, ahol *Delle Piane*, *Macdonald* és *Tassi* őrnagy megható bucsubeszédet mondtak. Mialatt a koporsó a sírba bocsátották, mindegyik század a szokásos diszlővést adta bucsúdvözlétül.

— **Halálozás.** Kithéri *Dogyó* István, született *Brestiak* Mária harmincegyéves korában meghalt *Károlyerdőn*.

— **Péter király látogatásai.** Péter király legközelebb el akar látogatni Párisba s mint *Belgrádból* táviratozzák, e részben már megindultak a tárgyalások a szerb és a francia kormányok közt. Péter király azt kívánja, hogy *Loubet* elnök fogadja. E látogatás után Péter király sorra be fog mutatkozni az európai udvaroknál.

— **Vilmos császár a technikai tudományokról.** *Danzigban*, mint egy távirat jelenti, ma nyitották meg az új műszaki főiskolát Vilmos császár jelenlétében. Ez alkalommal mondott beszédében a császár örömeinek adott kifejezést azon, hogy a technikai tudományok ez új intézetét megnyithatja.

A nemzetek versengésében, ugymond, nagy szerep jut a technikának. A császár uralkodói kötelességei egyik legfontosabbikának tartja a technikai tudományok terjesztését és mélyítését és a főiskolák kötelessége az elméleti és alkalmazott tudomány termékeit összműködésre egyesíteni. Hogy a technikai főiskolák egyenlőségét és egyenjogúságát más főiskolákkal szemben kifejezi is érvényesítse, intézkedett a császár, hogy amazoknak jog adassék a doktorátus fokozatos udományozására. Ezek a jogok az új főiskolát is illetik. Oly földön létesítve, amelyet a német tetterő nyitott meg hajdan a kulturának, álljon itt az intézet és működék mint szilárd erővára a német tudományok, munkának és szellemnek.

— **Lotz Károly állapota.** Lotz Károly állapotában újabbban semmiféle változás nem állott be. A beteg mester állapota felől feleségétől *Isabella* főhercegnő levélben kérdezősködött gróf *Batthyány* Lajosné utján.

— **Lujza hercegnő ügye.** Párisból táviratozza tudósítónk: *Lujza* hercegnő azt mondta a *Temps* munkatársának, hogy őt még nem értesítették a bécsi főudvarmesteri hivatal döntéséről elmeállapotának megvizsgálását illetően. Ő azt a feltételt kötötte ki, hogy az ő részéről kijelölendő francia orvosokat bízzák meg a vizsgálattal s nem ismeri el Fülöp hercegné azt a jogát, hogy a francia szakértőkön kívül ő is megnevezhessen osztrák orvosokat s ettől az álláspontjától egy hajszálnyira sem fog tágitani.

A Kóburg Fülöp herceg ellen beadott becsületügyi feljelentés aláírói egymásután jelentik ki, hogy aláírásuk nem valódi. Most *L'Épallatier* Samu színészakadémiai tanár közli, hogy névalírásra tudtán kívül került oda és az csak hamisítás lehet.

— **Ottó király.** A szerencsétlen, elmebeteg Ottó bajor király a külvilágtól gondosan elzárt *Fürstenried* kastélyban éli szomorú napjait. A minap volt születésnapja s ez alkalmából újra feléje fordult a figyelem. Egy idő óta a szabadban tölti idejének nagy részét és a kastély parkjában legszívesebben a magányos utakat keresi fel. Rohamai elmúltak és csöndesen viselkedik. Arra azonban gondolni sem lehet, hogy valaha visszanyerje elméje épségét. Ötvenhét éves mult most a szerencsétlen sorsu király s életének legnagyobb részét, harminc esztendő töltött el a fürstenriedi kastélyban, a nélkül, hogy csak egy pillanatra is visszanyerte volna gondolatainak tisztaságát. Elmebetegségének első nyomait már akkor lehetett rajta észlelni, amikor 1870—1871-ben II. Lajos király képviseletében Versaillesben időzött, Lipót herceg, a mostani regens mellett, aki annak idején I. Vilmos porosz király táborában élt.

— **Házasság.** *Phleps* Ferenc pécsi kir. főügyész a napokban feleségül vette *Sándor* Agnést, *Sándor* János belügyi államtitkár hűgát Mezőkapuson. Násznapok voltak: a menyasszony részéről *Sándor* János, a vőlegény részéről pedig *Gyárfás* Endre volt országgyűlési képviselő. A polgári esketést *Zöldy* Sándor mezőkapusi körjegyző végezte, az egyházi áldást *Tóthfalussy* József marosvásárhelyi ev. ref. lelkész adta az új párra.

Tröster József, a köztuti vaspályatársaság műszaki osztályának tisztviselője tegnap örök hűséget esküdt az erzsébetvárosi plébániatemplomban *Zima* Irma kisasszonynak.

— **Tűzvész.** Nyítráról táviratozzák: A Belpatakától egy órányira a hegycsúcs között fekvő Csavaja községben tegnap éjjel nagy tűz pusztított, melynek 24 lakóház a gazdasági épületekkel, butorokkal és ruhaneművel áldozatul esett. Egy anya gyermekét az égő házból ki akarta menteni, ijedtében elejtette és a gyermek elégett.

— **A lippe-detmoldi trónválság.** Vilmos császár ismert távirata következtében Németország határain túl is érdeklődni kezdenek a lippe-detmoldi trónválság fejleményei iránt. A német birodalom politikai körében általános az a vélemény, hogy a császár nem járt el helyesen, hogy a kancellár ellenjegyzése nélkül küldte el a táviratot Biesterfeld grófnak, és kár volt egyáltalán elküldeni azt. A német lapok a császár alkotmányellenes eljárásával szemben kiemelik a lippei kormány és a tartománygyűlés tegnapi magatartásának korrektségét. Remélik, hogy a szövetségtagok méltányolni fogja a lippei tartománygyűlésnek kérését és pártatlan bíróság döntésére fogja bízni a lippei trónöröklés kérdését.

Kahl Vilmos, a berlini egyetemen a közjog tanára, több berlini lapban cikket írt a lippe-detmoldi trónkérdésről. Elmondja benne, hogy az elhunyt Ernő gróf barátságával tisztelte meg, amely kötelességére teszi, hogy megvédje a világ előtt a sokat szenvedett régens jogait. Hűséget esküdt hercegi barátjának és meg is fogja tartani. *Kahl* végül ezeket mondja:

Kénytelen vagyok épp oly tisztelettel, mint őszintén beszélni Vilmos császár magatartásáról. Nem is tudom megmondani, mennyire fájdalmasan érint ez a konfliktus, mert testestül-lelkestül, utolsó csepp véremig a császár hive vagyok. De éppen azért nem szabad hallgatnom. Az ellenzéki négyen kétféle fajtája van. Az egyik a hűlenségnek, a másik a hűségnek ellenzéki. Az enyém a hűség. Ahol lelkem mélyebb meg kell győződve lennem, hogy legkegyelmesebb földi uramnak jogi felfogása nem a helyes, beszélnem kell, ha hivatásom van hozzá. Hivatásom pedig van hozzá, mint a közjog tanárának. Mint ilyen nem képviselhetem, vagy nem engedhetem meg történni, ami előttem közjogi igazságtalanságnak tetszik. Ezt a felfogást teljesen méltányolta a két birodalmi kancellár, *Bismarck* és *Hohenlohe* is, akik a Biesterfeldnek jogait tárgyi meggyőződésből támogatták. Nagyon kevéssé beszéltem azt, amit én tehetek ebben az ügyben, de számítok a legelőkelőbb segítségére. Rendületlenül bízom császárom igazságérzetében, a szövetség-tanács és a birodalomgyűlés böles belátásában. Számítok a hazafias közvéleményre és kollégáim objektív közreműködésére, egy igazságos bírót sem ellenség, sem barát nem tagadhat meg. Erről a kérelemről van csak most szó, minden egyéb későbbi idők gondja.

— **Az érsekújvári polgármester.** Érsekújvárról jelentik: *Kukan* Imre érsekújvári polgármester beadta lemondását és nyugdíjat kért. A városi képviselőtestület kérését nem teljesítette, hanem hat hónapra szabadságot, hogy egészségét helyreállítsa. A megyei közgyűlés a határozatot megsemmisítette és felhívta a képviselőtestületet, hogy haladéktalanul intézkedjék a polgármester nyugdíjaztatása iránt. Érsekújvár városi képviselőtestülete egyhangulag elhatározta, hogy a nyugdíjaztatás ügyében addig nem hoz érdemleges határozatot, míg a polgármester fegyelmi ügye nincs elintézve.

— **Millió örökség.** *Fehértemplomban* a mult hónapban halt meg a város leggazdagabb asszonya: özvegy *Schnuts* Sándorné *Stefánovits* Julia. Az elhunyt nyolcvan éves asszony körülbelül egy millió értékű vagyont hagyott hátra, melyet két elhalt férjétől örökölt. A nagy vagyon temesvári házakban és értékpapirokban van elhelyezve. Az özvegyet, kinek rokonairól senki sem tudott, többször kérték, hogy vagyonát hagyja jótekonyságra, de az evonakodott végrendeletet csinálni, mert attól félt, hogy ennek megtörténte után azonnal meghal. Most aztán végrendelet nélkül halt meg s így az örökséget olyan távoli rokonok kapják meg, akik nem is ismerték az özvegyet. Legtöbb reménye van az örökséghez *Stefánovits* István aradi pincérnek, ki az elhunyt milliómónok unokaöccse. A szerencsés örökös már idős ember.

— **Casa-Riera ártatlan.** Párisból jelentik: Mindjobban valónak bizonyul a márkának az az állítása, hogy az ellene indított házjsa nem egyéb zsarolási kísérletnél. A márkí sok olyan okmányt és levelet mutatott fel a vizsgálóbíró előtt, amelyből kitűnik, hogy ő az elhunyt márkí címének és vagyonának jogos örököse.

— **A szaharai császár.** *Jacques Lebaudy* újra napirendre került. A Szahara császára ez idő szerint Berlinben tartózkodik titkára, *Ohle* Frigyes társaságában. Mielőtt expedíciójával a forró égöv alá megy, látni akarja a porosz fővárost és üzleti ügyeket is el akar ott intézni. *Lebaudy* és titkára most nagy ambícióval tanulmányozzák a porosz hadsereg felszerelését, sorra látogatják a villamos telepeket és igyekeznek diplomáciai összeköttetéseket szerezni.

— **A műemlékek-bizottságának új tagjai.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1881. XXXIX. törvények alapján gróf *Zichy* Jenő v. b. t. o. st., a műemlékek országos bizottságának elnökévé, báró pusztakéri *Forster* Gyula főrendiházi tag, miniszteri tanácsost a nevezett bizottság helyettes elnökévé, *Aigner* Sándort, *Alpár* Ignácot, dr. *Boöthy* Zsoltot, dr. *Békefi* Remigét, *Czigler* Győzöt, *Csánki* Dezsőt, *Divald* Kornelt, herceg *Esterházy* Miklóst, *Fittler* Kamillt, *Gyalus* Lászlót, dr. *Hampel* Józsefet, *Kammerer* Ernőt, dr. *K. Lippich* Elekét, *Lotz* Károlyt, *Lyka* Károlyt, *Möller* Istvánt, idős gróf *Pálffy* Jánost, *Radics* Jenőt, *Schulek* Frigyeset, *Steinhaus* Lászlót, *Szalay* Imrét, dr. *Szendrei* Jánost, *Székelly* Bertalant, *Szencsényi* Miklóst, *Stehlé* Ottót, *Szumrak* Pált, *Tandor* Ottót, *Thaly* Kálmánt, dr. *Török* Aurélt, dr. *Tórey* Gábor és *Zala* Györgyöt tagjaivá; levelező-tagjaivá pedig: *Angyal* Bélát, *Börzsönyi* Arnoldot, *Bunyitay* Vincét, *Demkó* Kálmánt, *Gond* Ignácot, *Gözon* Imrét, dr. *Gyárfás* Istvánt, *Hornváth* Viktort, *Jeszenszky* Alajost, *Jedlicska* Pált, *Kandra* Kábot, *Károly* Istvánt, *Kárpáti* Keletemt, ifjabb *Kemény* Lajost, *Küller* Frigyeset, *Lédeczky* Tivadart, *Matunák* Mihályt, dr. *Márki* Sándort, *Módorovich* Jánost, *Myskovszky* Viktort, *Nács* Józsefet, dr. *Némethy* Gyulát, *Némethy* Lajost, dr. *Ortvay* Tivadart, dr. *Posta* Bélát, dr. *Récsey* Viktort, *Rózsa* Vitált, idős *Storno* Ferencet, ifjabb *Storno* Ferencet, *Téglás* Istvánt, dr. *Vajdofszky* Jánost, *Vasinszky* Mórt, *Walter* Antait és dr. *Gereze* Pétert öt év tartamára kinevezte.

— **A Slavonia elindulása.** *Fiuméből* jelentik: A *Cunard* magyar-amerikai vonal *Slavonia* nevű hajója 1688 felmúlt utassal, 179 gyermekkel és 56 csecsemővel ma délelőtti 11 órakor indult el New-Yorkba. A hatalmas tengerjáró, amelyik előző utjában az interparlamentáris konferencia magyar csoportját szállította Amerikába, ezuttal a Triestben behajózott 150 osztrák kivándorlóval, a *Fiumében* felszállott 53 szalonutassal és a hajó személyzetével együtt 2400 lelket számlál. Az indulás szép időben és teljes rendben történt. Az utolsó napokon oly nagy számmal érkeztek kivándorlók nemcsak Magyarországból, hanem Oroszországból és Lengyelországból is, hogy a *Slavonia* már nem vehette fel valamennyit. Körülbelül 1500 III-ik osztályú utas maradt vissza, akiket, hogy a *Slavoniával* indulókkal egyidőben érkezhessenek New-Yorkba, a hajótársaság három külön vonaton szombaton, hétfőn és kedden továbbit *Antwerpenbe*, a *Cunard*-társaság másik hajójára. Az a nagy zür-zavar, amely tegnapelőtt a tömegekben érkezők elszállásolása körül támadt, a behajózás kezdetével véglegesen megszűnt. Ma délben báró *Rosenen* Ervin fumei kormányzó, *Bojcsa* Aladár kivándorlási főfelügyelő, dr. *Vio* polgármester, *Frankfurter* Albert, az *Adria* tengerhajózási társaság igazgatója, dr. *Pollák* Gyula, a központi menetjegy-iroda igazgatója és a városi főorvos végigjárták a kivándorlókat szállók. A bizottság konstátálta, hogy az utasok teljesen nyugodtak és úgy élelmezésük, mint szállásuk egyaránt jó. Az óriási hajó indulása, az érkező és elutazó kivándorlók sürgőse-forgása Fiume képteljesen megváltottatta; a város a külföldi nagy kikötők forgalmának benyomását kelti. A mai napra *Abbazia* és az *Adria* közeli üdülőhelyeinek közönségével együtt számos érdeklődő érkezett Fiuméba, akik az elsőrendű szállókat és érkező-helyeket is zsúfolásig megtöltötték. A fumei kirándulási forgalom emelkedése folytán már legközelebb a *Carpathia* is belép a vonal rendszer szolgálatába, úgy, hogy most már nem három, hanem négy hajó végzi a járatokat.

— **Istentisztelet.** A pesti izraelita hitközség dohány-utcai templomában a péntek esti istentisztelet további intézkedésig 5 órakor, a szombat délelőtti muszaf-istentisztelet 10 órakor kezdődik. A rumbach-utcai templomban a péntek esti istentisztelet 5 órakor kezdődik.

— **Vizsgálati fogság.** Tizennyolc évvel ezelőtt a rendőrség letartóztatott Athenben egy *Vergopoulos* Panagiotis nevű rendőrt, akit az atheni központi börtönben csuktak el. *Vergopoulos* annak egy szép, fiatal, életerős bátyja, aki mint szakaszvezető szolgált a görög csendőrségnél, halálosan beleszeretett egy görög csendőrségnél, halálosan beleszeretett egy görög csendőrségnél, aki azonban nem viszonozta érzelmeit. A leány közönyösége az őrléthe kargette a szerelmes fiatalembert, akit őccse kénytelen volt a daphinii tébolydába vinni. Az orvosok attól tették függővé a beteg gyógyulását, láthatja-e imádottját. Amikor azonban a közzívű leány azt is megtárgadta a szerencsétlen fiatalembertől, olyan féktelen haragra gerjedt *Vergopoulos* Panagiotis, hogy a leány lakásába rohant, kardjával megsebesítette, a saját bátyját pedig kétségbeesésében agyonlőtte. Rögtön letartóztatták és míg az orvosok elmeállapotát megvizsgálták, vizsgálati fogságba helyezték. Azóta az eset feledésbe merült és *Vergopoulos*, aki most ötvenéves, még mindig vizsgálati fogságban ül.

— **Valasek büntetése.** As igazságügy-miniszter *Valasek* János miavai ügyvéd, országgyűlési képviselő ismételt kérésének helyt adott és fogságbüntetését több hétre elhalasztotta. *Valasek*, aki már Váczott volt, visszatartozott Miavára.

— **A határidő-házasság.** Manapság alig van olyan ölet vagy javaslat, amelyet az egész világ föltétlenül kikacogana vagy felháborodással elvetne. Még a legképtelenebb ideának is akadhat védelmezője. Nem csuda hát, ha *Meredith* angol írónak indítványa a határidőre, például tíz évre kötendő házasságról nem okozta vesztét a merész indítványozónak. Elvégre nem is olyan új a gondolat, hiszen darabot is irtak már a *próbaházasságról*. El lehet azonban mondani, hogy az indítvány „vegyes érzelmeit” keltette. A *James Gazette* közöl egy bohrétát azokból a véleményekből, amelyeket az indítványról beküldöttek.

Duckwart Hans lelkes példán nagyon fel van haboroedva. „Sajnálom, hogy olyan kiváló szellemű férfin, mint *Meredith* György ur, ily szörnyiséget ajánlhat. Minden keresztény tannal ellenkezik ez. „Holtomiglan, holdotdiglan” szől az eskü, amelyet a felek az oltár előtt mondanak s a házassági kötelek sokkal szentebb, semmint hogy a *Meredith* ur által ajánlott könnyű módon sutba dobhat volna. *Meredith* ur vagy nem fontolta meg a dolgot, vagy nem akarja maga sem, hogy javaslatát komolyan vegyék.” A nagyközönség sorából valaki még rá is dupláz a javaslatra.

— Valóban csoda, hogy annyi férfi képes magát egész életére egy oly lényhez kötni, akit bármily bájos legyen különben, az esküvő előtt csak kevesebb, vagy egyáltalában nem ismer.

Egy másik vélemény például így szól: Föltéve, hogy a házasság nem életfogytiglan, hanem határidőre kötöttnek, a határidő lejártakor megújítható volna, nem törekednék-e ekkor a férfi meje mélyebb megismerésére s az asszony arra, hogy férjét esetleg feltűnedező vetélytársakkal szemben minél jobban megnyerje?

— **Mért éppen tíz évre!** — mondja ismét más. — **Mért nem, mondjuk, öt évre! Mért öt évre!** Nem volna kevesebb is elég?

Igy hullámanak a vélemények, amelyek azonban aligha fogják egyhamar megdönteni a házasság mai formáját.

— **Szaszanov.** Az orosz kormány tudvaleg szigorubbá tette a vasuti hivatalnokok és munkások alkalmazására vonatkozó rendeleteket. Ennek a szigorításnak pedig mint Pétervárról jelentik, Plehve gyilkosa, *Szaszanov* az oka. *Szaszanov* ezelőtt másfél esztendővel résztvevett a csockvai diákvargásban és a rendőrség őt ezért e tomszki kormányzóságba száműzte. *Szaszanov* nak sikerült onnan megszöknie, azután különböző nevek alatt, mint vasuti munkás szolgált. Ezt a szolgálatot azért választotta, hogy előidézhesse valamely vonatnak a kiskiklását, amelyben a cár vagy valamelyik miniszter utazik. Ezt sikerült a vizsgálatnak a gyilkos személyéről kideríteni többek között. Büntésairól azonban semmit sem tudhattak meg a hatóságok, sőt ebből már arra következtettek, hogy *Szaszanov* nyilván maga követte el a merényletet.

— **Vasuti katasztrófák áldozatai.** *Newyorkból* jelentik, hogy ott most tették közzé a mult évről a vasuti katasztrófák és balesetek áldozatainak hivatalos kimutatását. E szerint az észak-amerikai Egyesült államokban a vasutnak 9840 halottja és 76.753 sebesülte volt. Az

utolsó nyolc esztendő alatt az amerikai vasutakon összesen 67.148 ember vesztette életét katasztrófa vagy baleset következtében, a sebesültek száma pedig a nyolc esztendő alatt nem kevesebb, mint 489.542. A statisztikában azt mondják, hogy a balesetek és katasztrófák számának növekedését legfőképpen a vasuti trösztök okozták.

— **Tolvajok az olasz muzeumokban.** *Rómából* jelentik: *Rosadi* frensei képviselő az olasz kösköztatásügyi miniszterhez táviratozt intőzött, amelyben tudtára adta, hogy a frensei muzeumokban és képtárakban gyakoriak a lopások és kérte a minisztert, hogy a műkincseket jobban őriztesse. *Rosadi* kérésének az adta meg az aktualitást, hogy a minap elűnt a muzeumból *Bertoldoni*, *Donatello* tanítványának egy nagyértékű relieffe. A műkincs azonban megkerült, mert egy régiségkereskedő, akinek a tolvaj el akarta adni, a muzeum tulajdonát ismerte föl benne és jelentést tett a muzeum igazgatójának. A lopást alighanem a mult vasárnapon követték el; akkor ugyanis díjtalanul mehetett be bárki a muzeumba és mivel esős idő volt, valamelyik felöltő alatt kényelmesen el lehetett rejteni a husz centiméter hosszú és tizennyolc centiméter széles reliefet. Az olasz muzeumokban máskor is történtek már lopások.

— **A galaci botrány.** Hirt adtuk a galaci *Notre Dame de Sion* nevű francia kolostor apácáinak viselt dolgaírói, amelyekkel most a román közoktatási miniszter elnöklete alatt kiküldött vizsgálóbizottság foglalkozik. A kormány a kolostort nyomban bezáratta egy évre és a vizsgálat eredményétl teszi függővé, hogy nem fogja-e a francia apácákat végleg kitilteni Románia területéről. A *Notre Dame de Sion*ba a román közelet legnevesebb családjaianak gyermekei jártak, részben mint bennlakók ott nevelkedtek. A francia apácák a leányokat francia szellemben, a katolikus vallás tanai szerint oktatták, eltérítették őket, különösen a gazdagabbakat az orthodox hittől, rávették, hogy családjukkal szakítsanak meg minden érintkezést; mikor nagykoruk lettek, vagyont ajándékoztattak a kolostornak s a katolikus vallásra térített leányvendékeket titokban külföldre vitték és ott valamelyik kolostorban beöltöztették őket a rendbe. Ezeket a vádakokat már hosszabb idő óta vizsgálja a kormány által kiküldött bizottság s az igazgatóság Galacban és Bukarestben nőttön-nő. Erről a nagy perrel ma azt táviratozzák a román fővárosból, hogy ma a vizsgálóbizottság a *Bassarabeanu*-testvéreket hallgatta ki tanukul, akik azt vallották, hogy ők semmi vallásra nem voltak keresztelve, amikor felvették a katolikus hitet a *Notre Dame de Sion*ban. A leányok anyja bizonyítványokkal igazolta a vizsgálóbizottság előtt, hogy a két leányt az orthodox vallásban keresztelték meg, abban nevelték őket mindaddig, amíg a francia apácák át nem térítették őket; miután elértek nagykorúságukat, családjukkal teljesen szakítottak, a francia apácák védőszárnyai alá helyezték magukat s a kolostornak ajándékoztak 300.000 frankot. Bukarestben most csak a *Bassarabeanu*-testvérek esetéről folyik a szó városzerte. A két leány fivérei felkeresték a galaci *Notre Dame de Sion*ban áttért nővéreiket, de az apácák kiutasították s a szolgaszemélyzettel az utcára dobatták őket. Még a *Bassarabeanu*-leányok is segítettek a cseledeknek fivéreiket kidobni. Az ügyesség és miatt is megindította az eljárást a francia apácák ellen.

— **Hanzi, az okos ló.** Még nem tűnt le a napirendről *Osten* ur híres lova, ellenkezőleg most van azon az uton, hogy a brettlere kerüljön, ami meglehetősen jövedelemmel fog járni *Osten* ur számára, de alighanem kisé meg fogja tépázni *Hanzi* ló tudós nimbuszát. A tudósok végre is az Akadémiákba valók s nem az orfeumok deszkáira. A *Hanzi* körül kifejtett irodalomhoz különben egy egész röpirat csatlakozott. Berlinben adták ki, a szerzője *Freund Fedor*, aki a kételkedők és leleplezők pártjához tartozik. Bevezetésül visszatérünk a csodalovak multjára, főleglmitvén köztük egyet az 1732-iki st.-germaini vásárról. Ez a ló banyulatra ragadta közönségét, mert az órárt, percet pontosan le tudta olvasni az óráról, amelyet elébe tartottak, meg tudta különböztetni az aranypénzt, a kártyalopokat stb. Szóval

Freund ur tud több más ilyen híres lórol a végül *Hanzi* közvetlen elődjéről, *Jim Keyrol*, aki most a st.-louis kiállításon szerepel. De ez sem igazi okos ló, hanem csak dresszírozott. Hát a röpirat szerzője szerint ez a *Hanzi* sem tudós, noha már olyan bizottság is akadt, amely kimondotta, hogy *Hanzi* gondolkozik. *Osten*ről azt is elmondja többek között, hogy két évvel ezelőtt tul akart adni az okos *Hanzin* s apróhirdetésben hívta fel a vásárló közönség figyelmét. Es az apróhirdetés így szólt:

Eladó ló. Hétéves, szép, bárányszelid nem, amelyvel kísérleteket tesznek a lovak szemleli képességének és tudásának a kimutatására. Tíz színt tud megkülönböztetni, olvas, ismeri a számtan négy alapmivéletét. *Osten*, Berlin, Griebenov-utca 10.

Az egész vitát *Osten* ur azért csinálta a brosiura szerint, hogy reklámot csaphasson *Hanzi* körül, mert legközelebb már varieté-színpadokon lépteti fel. A berlini *Wintergarten* már hatvan-ezer márkát kínál hatvan estére, de Osten többet követel. Egy bécsi orfeumi igazgató szintén ezer márkát kínál egy estére. Így áll az okos *Hanzi* ügye.

— **Kincs a tenger fenekén.** Kétszáz év óta a vigoi öbölben állítólag mesés értékek hevernek a tenger fenekén. Spanyol kincszálló-hajók sülyedtek el, úgy mondják ötszázhatvanmillió értékű drágasággal. *Pino* lovag új találmányai, a *hidroszop* és az *elevator* segítségével április óta fáradozik azon, hogy kiemelje a hajókat. Most sikerült neki három társával az elsülyedt *Amirante* hajóra jutni. Nagy nehézség állott idáig utójában. A hajók, amelyek kilencven lábnyi mélységben fekszenek, majdnem a homokba vannak temetve, de a feltaláló ezt a nehézséget is elhárította. Olyan eszközt konstruált, amelynek segítségével le tud szállni a tenger fenekére s így közvetlenül vizsgálhatja meg azt, amit *hidroszopjának* lencsái neki mutatnak. Ez egy acbólól való nagy teleszkopos, amely tészerezenti hosszúságra kinyújtható. E cső segítségével a tengerfenék kutatója maga is leszállhat, amíg a feneket eléri. A nagyon hasznos eszköz elkészítésén most egy vigoi cég fáradozik. *Pino* a *hidroszopja* hosszú csövében elhelyezett lépcsőkön már leszállott különben, miután a tengeri teleszkoppal a *Kisérante* helyét pontosan megállapította. Kíséretében van egy *Colineau* nevű gazdag francia, aki a találmány dolgában anyagi érdekelve van, továbbá *Raffaello Moglio*, a *San Elemento* kapitánya és egy buvár. A csövet a hajón lassan mozgatták a telefon-utasítások szerint, amiket *Pino* alulról küldött. Ily módon a hajónak legalább egy részét alaposan megvizsgálhatták.

— **Regényes szerelem.** *Livornóból*, egy kis olasz városból jött ezelőtt két évvel Budapestre egy szép asszony, *Magnani Ricotti* Emilia. Kísérője egy ögróf volt, *Dal Pozzo* Konrad, egy régi olasz arisztokrata család tagja. Az asszony válpörnt indított férje, de *Lorenzi* József tengerészlet ellen. A Bajza-utócaiban béreltek lakást s az asszony arra törekedett, hogy megszerezze a magyar állampolgárságot, hogy így jögrévnyesen elválhasson férjétől s hozzámehezen az ögrófhöz, akinek családja mindent elkövetett, hogy *Ricotti* Emilia terveit megghiúsítsa. E közben két gyermeke is született az asszonynak, akik közül az egyiket az ögróf a trieszti, a másikat pedig a budapesti olasz főkonzultátuson anyakönyveltette. A válpör s a két apró gyermek temérdek dolgot adott a magyar bíróságoknak s *Plasz* igazságügyminiszter is beleavatkozott a dologba. *Dal Pozzo* családjának nem sikerült megakadályozni a házassalandók szándékát. A család még csak abban reménykedett, hogy *Dal Pozzo*, aki szerintük még nem szerzett magyar honosságot, s akinek adopcio útján történt honosítását a miniszter egyszer már megsemmisítette, mint olasz állampolgár nem köthet azzal a nővel házasságot, akinek férjhezmenetelét olasz törvények tiltják. A családja eber figyelemmel vizsgálta az idegenek honosításáról a magyar belügyminiszteriumban vezetett törskönyvet s a tegnapi napig *Dal Pozzo* neve ebben a könyvben nem fordult elő, úgy hogy dr. *Hirsch* Ödön tegnap a szerelmes pár esküvőjénél bejelentette a hatósági akadályt azért, mert *Dal Pozzo* milánói születésű olasz állampolgár. Erre az anyakönyvvezető megtagadta a házasságkötést. Azonban *Dal Pozzo* kivett a zsebéből egy pecsétes irást, amely szerint az *ogulini* (Horvátország) törvénysék jóváhagyta *Nadalin* János és *Dal Pozzo* Konrad között 1903. december 23-ikán kelt örökbe fogadási

szerezést s ez alapon Dal Pozzo megszereste a magyar állampolgárságot. Az anyakönyvvezető megnézte az irást, bélyeg, pecsét rendben volt s miután megszűnt a házassági akadály, összedatta Ricotti Emiliát Dal Pozzo Konrád ögróffal.

— **A király legifjabb unokája.** Bőcsből táviratozzák, hogy *Mária Valéria* főhercegnő, *Ferenc Szalvátor* főherceg neje ma délután Wallseeban egészséges finnyermeknek adott életet. Anya és gyermeke jól vannak.

— **A solferinói hegedűs.** *Belloni* Antonio, az egykor annyira kiváló hegedűművész, mint Rómából jelentik, a Velence mellett *Cavarzerei* tóhelyében 69 éves korában meghalt. 1835-ben született Trevisóban és már teljesen ifjú korában nagy sikereket ért el művészi hegedűjátékával, különösen Velencében, ahol csakhamar nagy kedvence lett a tároságnak és a nagyközönségnek, amely folyton ünnepelte. Ugyancsak itt került színre először zajos sikerrel *Adriana* eimű dalműve is. Amikor az osztrákok elfoglalták Itáliát egy részét, elkecserelettségében jó ideig kezébe sem vette a vonót. Csak 1859-ben tünt fel ismét *A solferinói csata* című hegedűkoncertjével, amelyet mindenütt óriási tetszéssel játszott el s amelylyel megszereste magának a „solferinói hegedűs” címet. Nemsokára azonban kitört rajta az örültség és a zseniális embert az örültek házába kellett zárni, ahol negyvenöt évig élt mint élőhalott, míg végre most, aggkorában megváltotta a halál.

— **Baleset a pályaudvaron.** Ma este 7 órakor a kóhányai alsó pályaudvaron egy kifelé haladó mozdony, amelyhez egy kalauzkocsi is volt csatolva, nekiment az előtte álló nyolc teherkocsinak. A kalauzkocsiban lévő *Vajda* Lipót vasuti alkalmazott az alsó ajkán sérült meg s egy foga kitört, *Kovács* István vasuti alkalmazottnak pedig a bal kulcsontja törtött el. Mindkettőt a pályaarvos részesítette első segélyben s azután a 707. számú gyorsvonattal behozták őket a fővárosba.

— **Bélyeglopás az államnyomdában.** A magyar királyi államnyomdában, ahol az okmánybélyegeket és az állami papírértékeiket készítik és szétküldik, nagy hiánynak jöttek a nyomára. Rájöttek, hogy több elküldésre szánt csomagban sokkal kevesebb bélyeg van, mint ahogy a csomagon jelzett szám mutatja. Illetékes helyen azonnal jelentést tettek a dologról és a vizsgálat megindult. Meglepető dolgok kerültek ekkor napfényre. Voltak csomagok, melyekből 100—200 korona értékű bélyeg hiányzott. Kiderült, hogy e manipulációt már régóta üzik olyanformán, hogy vagy kevesebb értékeiket csomagolnak be, mint annak jelzése mutatja, vagy pedig valaki titokban felnyitogatja a csomagokat és megdézsmálja azok tartalmát. Az így elikkasztott összeg nagyságát még hozzávetőleg sem lehet megállapítani. Az esetről jelentést tett *Lukács* László pénzügyminiszternek is, aki szonnal rovincsolást rendelt el, hogy a kár nagyságát megállapítsák.

— **Parasztdráma.** Székesfehérvárról táviratozzák: *Szabad-Battján* községben *Huszár* Lajos 22 éves gulyás hónapok óta szerelmi viszonyt folytatott gazdájának, *Lendvai* Jánosnak feleségével. Az asszony rábeszélte a legényt, hogy gyilkolja meg férjét, *Huszár* elcsalta *Lendvait* hazulról és *Nádasd-Ladány* felé vette. Mikor a vadaskerthez értek, hirtelen előrántotta revolverét és a gyanuitlanul mellette ballagó gazdáját halántékon lötte. Ekkor a gyilkos látva, hogy áldozatában még élet van, egy súlyos bottal összezuza fejét. *Huszár* erre bement Székesfehérvárra azzal a szándékkal, hogy öngyilkos lesz, de nem volt hozzá ereje és hazament. Otthon az asszonynak tudtára adta, hogy megölte az urát, az asszony nevetve fogadta a hirt. A legény azután azt vette észre, hogy az asszony idegenkedik tőle, mire az elhatározta, hogy az asszonyt is, magát is elpusztítja. A mezőn megleste kedvesét és rásülte fegyverét, de a golyó célt tévesztett. Az asszony kérte, hogy ne bántsa, mire a gyilkos tovább engedte és egyenesen Székesfehérvárra jött, hol önként jelentkezett a főügyészhelyettesnél.

— **Az osztályorsjáték húzása.** Az osztályorsjáték mai húzásán tíz ezer koronát nyert a 39162. számú sorsjegy; öt ezer koronát: 66866

27071; kétezer koronát: 53018 63391 82027 89597 101722 106242 101766 42675 80513 45201 17052 59084 55514 16122 100667 51336 82348; ezer koronát: 7032 65704 70369 22827 30595 39725 44289 55978 60205 82774 89088 91823 98257 104132 60541 67266 87011 77638 71364 75131 78029 10563 3620 51189 108806 3912 28510 43477 50633 7685 109732 80896 63893 72009 39436 47416; ötszáz koronát: 43100 73497 88653 90461 30134 42856 43320 67498 76467 95041 50064 24703 101162 25005 119 100589 6874 67374 76213 18549 5666 38260 28941 94004 61368 44855 86947 41702 3977 62602 80609 106995 6035 59099 40047 45437 47218 61135 78900 32296 83002 65520 68858 4019 2523 22386 62488 13481 98497 75630 78344 11398 54676.

— **Kiss szerencsése vagy!** Vásároljon osztályorsjegyet **Kiss** Károly és Társa bankházánál, Erzsébet-körtúr 19. szám alatt.

— **Délutáni előadások az Orfeumban.** Az első vasárnap délutáni előadást 9-én tartja az Orfeum mérsékelt helyárrakkal és válogatott műsorral. Az óriási sikerű októberi műsor legnagyobb attrakcióját vesznek részt a délutáni előadáson. Az esti előadás mindenkor pont 8 órakor kezdődik.

(x) **A barackpálinka.** Magyarországon páradán az a látvány, melyet a híres kecskeméti gyümölcs piac nyújt. Ugyancsak híres Kecskemét a barackpálinkájáról, melyet a legnagyobb mértékben az *Első Cognaçgyár Részvénytársaság* állít elő Kecskeméten. A Barack hiraót kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg az igazgatóság.

A vértanuk napja.

Budapest, október 6.

A magyar nemzet ma kegyeletlen emlékezett meg a vértanukról s ország-szerte kegyeletes tüzeket lobbantott lángra az emlékezés oltárán azokért, akik mártír halált haltak. Október hatodikának jelentőségét magyarázták egymásnak az emberek ünnepélyeken, gyászszertartásokon és emlékezésre alkalmas összejöveteleken. A dicsőséges multból erőt és példákat kerestek a jelen és jövő nagy küzdelmeihez s hazafias föllángolások közben fogadtak hűséget a magyar haza iránt. A vértanuk napja így kegyeletes ünnepélyekkel telt el, amelyeknek lefolyásáról tudósítunk a következőkben számal be:

(Gyászintenziszteletok.)

A főváros közönsége és a főiskolai ifjuság kegyeletes módon áldozott ma az aradi tizenhárom és gróf *Balthányi* Lajos emlékének. *Bathányi* Lajosért a Ferenciek-templomban reggel kilenc órakor *Király* Lőrinc ferencrendi atya gyászmisét mondott, amelyen nagy résztvevő közönség volt jelen.

Az aradi tizenhárom vértanuért a honvédegyetlek országos egyesületének központi választmánya délelőtt tíz órakor tartotta meg a gyászintenziszteletet ugyancsak a Ferenciek templomában, amelynek virágokkal ékesített és gyászpompába borított szentélyében díszes ravatalt állítottak föl, melyet a vértanuk arc képeivel díszítettek. Az intenziszteletre megjelent az egyesület egész választmánya *Balogh* Sándor elnökkel, *Csatáry* Lajos, *Bellaagh* Imre, *Bató* Ferenc továbbá *Hentaller* Lajos és *Szatmári* Mór országgyűlési képviselők, *Lakatos* Miklós és testületileg az öreg honvédek, akik a ravatalt mellett foglaltak helyet. Ott volt az intenziszteleten *Damjanich* János özvegye is s az agg uriaszony az egész rekviem alatt térdelve imádkozott a szentélyben.

A rekviemet *Butykov* Antal ferencrendi atya tartotta nagy segédlettel s a kar *Szauner* Zsigmond vezetésével *Engelner* nagy rekviemet adta elő. Az intenziszteletről a gyülekezet a Vigadó nagytermébe vonult az ifjuság emlékünnepléjére.

Az ifjuság gyászmiséje az egyetemi templomban volt délelőtt 10 órakor s jelen volt azon a tanári testület számos tagja. A misét *Steinberger* Ferenc dr. kanonok tartotta nagy segédlettel.

(Damjanich özvegyénél.)

Az egyetemi ifjuság az egyetemi templomban tartott gyászintenziszteletét megható formában fejezte ki hódolatát *Damjanich* János öz-

vegye iránt. Küldöttség jelent meg *Damjanich* lakásán. *Kerékgyártó* Árpád szép beszédben üdvözölte az ifjuság nevében *Damjanich* német.

Ennek a tiszteletnek — ugymond — nem a régi sebek fészeségét a célja, hanem az, hogy a hősök hőisének hozzá méltó hitveséhez eljuttassák az ifjuság rajongó szeretetének s annak kifejezését, hogy az eszme, melyért a vértanuk meghaltak, él még az ifjuság szívében, egyben pedig felkérte *Damjanich* özvegyét, hogy emelje személyes megjelenésével az ünnep erkölcsi súlyát.

A nyolcvannegyves matróna könnyes szemekkel köszöntö meg az ifjuság figyelmét, de az ünnepélyen való megjelenését nem ígérte meg.

— Nyilvános ünnepésektől — mondta az ifjaknak — én a nélkül is mindig távol maradok, ennek a borzasztó napnak a gyászünnepe és ennek hangulatát pedig nem bírnám én már elviselni. De az ifjuság tudjon mindig lelkesedni, mert az igazi lelkes érzésekre nagy szükség van ennek a szegény magyar hazának — különösen mainapság.

Az ifjak mélyen meghatva, kezesekkel bucsukastak el *Damjanich* özvegyétől.

(Az ifjuság ünnepe.)

Az ifjuság délelőtt 11 órakor tartotta meg ünnepélyét a Vigadóban. A *Himnusz* elnéklése után *Kerékgyártó* Árpád, a *Menza* elnöke szép beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt. Beszédét így fejezte be:

Vessétek felketek mélyére mindnyájan a 15 szent nevet s ha ez ünnepély csak egyetek lelkeében is fel fogja ujtani az emlékezet szunnadó kötelekét, elmondhatjuk, hogy mi is hozzájárultunk a hősök méltó apothéozisához. Polgártársainkkel arándokoltak koszorukkal a Golgota színhelyére, mi, kik csak szellemben kísérhetjük kegyeletes utjokat, az emlékezettel, a dicsőítéssel óhajtuk leróni a kegyelet köteles adóját. A budapesti egyetemek ifjusága nevében az ünnepélyt megnyitom.

Egyben pedig bejelentette, hogy *Damjanich* özvegyénél is tiszteletet az ifjuság, mit lelkesedéssel tudomásul a közönség.

Boczlényi Jenő szavalt a ezután *Ábrányi* Emilnek erre az alkalomra írt remek költeményét. A nagy hatást keltő szavalt után az ifjusági beszéd következett, amelyet *Antoni* Béla jogszigorló tartott. Beszédét így fejezte be:

Az a nagy eszme, mely október 6-ikán kiállta a vérkeresztiséget, mely szent és eltörölhetetlen tradícióként száll apáról fura, mindaddig, míg csak magyar lesz e földön, győzni fog.

A négy száz év óta elfojtott alkotó, teremtetemzeti erő új életre támad, elsőönpve mindent, ami utjában áll. Igen, lesz még ünnep a világon!

Ezután *R. Maróthy* Margit szavalt a *E. Kovács* Gyulának *A kivégzés helyén* című költeményét, majd *Lovász* Márton országgyűlési képviselő mondta el ünnepi beszédét.

Hát vajjon ez a kore az, — ugymond — amely meg tudja érteni az aradi vértanukat és vajjon ez a kore az, amely méltán le tudja róni halálat amszent férfiak iránt? Miként rohatjuk le halálat? Hazaszeretettel? Igen. De szükségese a magyar ifjuságnak hazaszeretetről prédikálni? Munkával, szorgalommal? Azzal is. De meg van-e oldva ezel nemzetünk kettős nagy problémája? Elég-e, ha eszupán az anyagiakra fordítjuk gondjainkat? Nem, tisztelt polgártársak és kedves magyar ifjuság, méltók arra, hogy mi az aradi vértanuk emlékéhez közeledjünk, csak akkor vagyunk, ha eltekik a mi szívünk és lelkünk nemzetünknek magasztos eszményeivel és ha nem tévesztjük egy pillanatra sem szemünk elől azokat a szent eszményeket; ha szívvel és lélekkel, szóval és írással, tettel és gondnal, éjjel és nappal, minduntalan azon fáradozunk, hogy itt e szigetben, a népek nagy tengerének szigetén nagy, erős és magyar nemzetet alkossunk, amely ellenáll gy a Keletről Nyugatra, mint a Nyugatról Keletre verő hullámoknak, hogy itt e hazában testvérként érezzük magunkat, mert magyarok vagyunk; ha megőriztük egy a közéletben, mint a magánéletben függetlenségünket, benső meggyőződésünket, mert csak az a nemzet hatalmas, boldog és gazdag, melynek erős meggyőződésű, független gondolkozású férfiai vannak.

Ezeket tartuk szem előtt s akkor méltók leszünk a vértanuk szent emlékéhez, akiknek emléke legyen mindörökké áldott!

Ősz Gyula műegyetemi hallgató zárta be ezután a kegyeletes ünnepélyt s a közönség a *Szózat* elnéklése mellett oszlott szét.

(A polgárság egyelete.)

Az aradi vértanuk emlékének kegyelettel áldozott a *III. kerületi polgári pártkör*. Emlék-ünnepélyt rendezett ma este, amely alkalmából

szufoláig megtelt a Korona-vendéglő nagy-terme díszes közönséggel, közte nagy számmal hölgyek is. Az ünnepély a *Himnusz*szal nyitotta meg az *Óbudai Dalkoszorú*, Ebner tanár karnagy vezetése alatt, majd egyéb hazafias dolgokat adott elő, mire *Vérsi József* országgyűlési képviselő mondotta el ünnepi beszédét. Azt a gondolatot fejtegette, hogy ne könyvekkel, hanem tömjénfüsttel áldozunk a vértanúk emlékének, mert hiszen ők nem haltak hiába, kiöntött vérukkal valóra váltották azokat a nagy eszméket, melyekért életüket áldozták. A nagy tetszéssel és éljenzéssel fogadott beszéd után előadták dr. *Horváth Ákos* megkapó melodramáját, amelyet *Lampérth Géza* *Az aradi tizenhárom* című költeményére a mai alkalomra írt. Ezt követte az *Óbudai Dalkoszorú Fohásza*, végül *Sajó Sándor* fővárosi iskolaigazgató szép szavakban köszönetet mondott a közönségnek megjelenéséért. Az *Óbudai Dalkoszorú* a *Szózatot* énekelte el még és ezzel véget ért a lelketemelő ünnepély, mely az óbudai társadalmat a hazafias és kegyeletes érzésben egyesítette.

A főváros polgársága az asztaltársaságok központjának vezetésével fényesen sikerült gyászünnepélyt rendezett ma este a *Saskó* dísztermében, amely az alkalomra fekete drapériával volt bevonva. Az ünnepi beszédet *Gara József* lapszerkesztő mondotta nagy hatást kelte. *Göitz Mariska*, *Lami György* és *Zombori Emil*, a Népszínház tagja szavaltak. Beszédet mondott még *Kollai Pál*, az asztaltársaság központjának elnöke.

(Az aradi gyászünnep.)

Arad. Az október 6-iki gyászünnepély fényesen sikerült és a város zászlódszót öltött. Dél előtt 9 órakor a minorita-templomban gyászmise volt a vértanúkért, amelyen a hatóságok, testületek és intézetek résztvettek. A gyászmise után a közönség kivonult a szoborhoz, ahol dr. *Tabakovits ügyvéd* beszédet mondott, utána hazafias énekek és szavak következtek, mire *Markovics Margit* színésznő *Csécsey Imre* alkalmi ódáját szavalta el. A szobrot az egyetemi polgárok, küldöttségek és testületek megkoszorúzták. Az ódi vasgár munkásai hatalmas ezüstkoszorút hoztak. A menet ezután a veszthelyre vonult. A menet élén az öreg honvédek mentek, akiket az ünnepély után megvendégeltek.

*Kolozsvár*on ma délelőtt október 6-ika emléke alkalmából gyásztisztvisletek voltak, amelyeken az egyetem tanárai, valamint a fiatalok képviseltette magát. Délután az egyetemi ifjúság a redutban külön gyászünnepélyt tartott.

Turóc-Szent-Mártonból jelentik, hogy ott ma kegyeletes emlékünnepet rendeztek *Lahner György* 49-as táborkor szülőhelyén, *Necspálon*, hol ifj. *Justh György* főispán parkjában díszes melleszobrot emelt pár évvel ezelőtt *Turóc-Szent-Márton* hazafias közönsége. Reggel gyásztisztvisletek tartottak, amelyen a község lakói közül is számosan megjelentek. Majd hazafias beszéd kíséretében megkoszorúzták a szobrot. A *turóc-szentmártoni* állami kereskedelmi iskola ifjúságának küldöttsége is megjelent *Necspálon* és koszorút tett le a hős táborkor szobrára.

Az okos Hanzi.

Berlinben névtelen brosúra jelent meg Hanzi ellen, de ez még csak fokozza a reklámot.

I.

Von Hiltzig: Disznóság, a kutya sem beszél már *Kaesandránról*, az egész világ csak azt az ugorkafára felkapaszkodottat magasztalja. Ezt nem tűröm tovább. Le fogom leplezni...

A titkár: Ha szabad tudnom, kiről van szó?

Von Hiltzig: Kiről, kiről? Hát arról a marhárról!

A titkár (bambán): Igenis.

Von Hiltzig: Tehát meg fogja írni, hogy annyi esze sincs, mint egy tucnak, hogy az egész csupa reklám...

A titkár: Igenis, de... ne tessék rossz néven venni... a nevet... elfelejtettem...

Von Hiltzig: Kinek a nevet?

A titkár (szavartlan): Hát... annak a... marháának!

Von Hiltzig (dühösen): Miféle marháának? *A titkár (bután, de határozottan):* Nem tudom.

Von Hiltzig (csodálkozva): Mi baja magának?

A titkár: Nekem?... hehehe... nekem? Semmi, kérem alássan...

Von Hiltzig: Hát akkor tegye bolonddá az öregapját...

A titkár: Igenis...

Von Hiltzig... és figyeljen ide. Ön brosurát fog írni, melyben leleplezi Hanzit...

A titkár (kitörő örömmel): Hanzit!

Von Hiltzig: Írja meg, hogy az egész csupa reklám, hogy marha...

A titkár: Hogy marha? A ló... Nagyszerű reklám!

Von Hiltzig: Hogy marha? svindlik...

A titkár: Nagyszerű reklám!

Von Hiltzig (ordítva): Hogy közönséges stréber!

A titkár (ujjongva): Nagyszerű reklám!

Von Hiltzig (magánkiívül): Fuljon meg... és hallgasson... írjon akármit... de erőset... megsemmisítőt... amitől a Hanzi megdöglik... amiből semmi reklám fel nem ébresztheti...

A titkár: És kinek a neve lesz a brosurán?

Von Hiltzig: Senkié... csak nem írom a nevet rá ilyen disznóságra... a fő, hogy erős legyen... amitől megdöglik... és most írjon!

II.

A titkár (néhány nap múlva, szomorú arccal): Itt az első nyomtatott példány.

Von Hiltzig: Mi az? Gyászjelentés? Miféle arccokat vág maga?

A titkár (söhajva): A brosurára...

Von Hiltzig: Brávó! Megdöglik?

A titkár: Lehet...

Von Hiltzig: A Hanzi? Brávó!

A titkár: Nem a Hanzi. Én... éhen... méltóságod el fog csapni...

Von Hiltzig: Fuljon meg! És ne bőgjön. Mi baja?

A titkár: Nézzen ki az ablakon. Látja azt a sok száz embert a hirdetőoszlop előtt?

Von Hiltzig: Látom. Mi van azon a plakáton?

A titkár: Hogy megjelent a brosurára...

Von Hiltzig: Fuljon meg! Beszéljen már...

A titkár: És hogy szerzője... (Hallgat)

Von Hiltzig (üvöltve): Hogy szerzője?

A titkár: Hanzi!

FŐVÁROS

(*) *Az ó-budai szálló-telep bérbeadása.* A tanács elhatározta, hogy a III. kerületi Török-dűlőben, a Bécsi-ut mentén levő s mintegy hetedfélholdnyi amerikai szállótelepet s a rajta lévő földszintes épületet bérbeadja. Az árverés október 25-ikén délelőtt 10 órakor lesz, a III. kerületi előjárásúgnál. A bérlet 12 évre szól.

(*) *Utca-rendező munkálatok.* A tanács ujabbán több utca-rendező munkálatra és egyéb szállításra hirdet nyilvános árlejtést. És pedig:

Az V. ker., Váci-utnak a Tisza-utca és a Rákospatak közötti szakaszára vonatkozó rendező munkálata, beleértve az összes földalapot és egyéb munkát, valamint a kecsi-ut egész területén, tehát az oldalutakon is szükséges kőanyag szállítására. — A kőanyag, amelyet szállítani kell, a következő: 564.730 darab granit, vagy bazalt kockák; 743.152 darab granit vagy bazalt 3/4-es kockák; 13.053 darab hazai trachit, vagy bazalt szegélykő; 211.134 darab hazai trachit, vagy burkolt gyalogut-kő. A Váci-utnak a Tisza-utca és Rákospatak közötti szakaszában, az ut nyugati oldalán tervezett közcsatorna munkálataira s végre a Váci-ut át-hidalásának a megbővítése folytán szükséges föld, a kőműves- és elhelyező-munkálatokra.

Az ajánlatokat október 28-áig kell benyújtani a központi városháza II. emeletén lévő középítési ügyosztályokhoz, a megfelelő bánatpénzzel együtt.

(*) *Az utcák villamos világítása.* A budapesti két villamos világító-vállalat együttes ajánlatot adott be a fővárosnak az *Andrássy-ut*, *Dorothy-utca*, *Gizella-tér*, *Váci-utca*, *Eskü-tér*, *Eskü-ut*, *Kigyó-tér*, *Kossuth Lajos-utca* és a *Kerepesi-ut* villamos világítása dolgában. Ezeket az utvonalakon összesen 161, egyenként 12 ampéres ivilámpát szerelne föl a két

vállalat és pedig a Váci-utcában és *Dorothy-ut* utóban a házak között kifeszített drótkra függesztve, a többi utcában kandelaberekben. Egy kandelaberes ivilámpa költsége 648 korona, felfüggesztéssel 605 korona lenne. Kijelentik a vállalatok, hogy ebből a jövedelemből nem adnak a városnak 5 százalékos részesedést.

SZÍNHÁZ, ZENE

** *Nemzeti Színház.* Hazafias magyar drámát adott elő a Nemzeti Színház az aradi vértanúk napján, annak a férfinak a történetét, aki a magyar nemzet egyik legdicsebb vértanuja volt s akinek a hamvai — immár legfelsőbb jóváhagyással — nemsokára visszatérnek a haza földjébe. *II. Ráthóczy Ferenc fogsága* került ma színre a nemzeti színpadon. A nagy emlékeztető fejedelmet ezuttal *Bakó* játszotta, akinek a szép megjelenése, dalias alakja illuziót keltett. Csak az érzés nagyobb bensősége, több izlés, több mérséklet és a beszéd művészi egyszerűsége kellene még, hogy a műtört is örömmel szentesíthesse a magasból jövő tapsokat. *Markás* vonásokkal adta *Ivánfi* a rosszlelkű *Longuevalt*, hatalmas hével *Szacsavay* a hatásos tirádákban utólrólhetetlen *Bersényi grófort* és jellemző művészetének finomságával *Gál* a ravasz *Kolonics* érseket.

** *Az ibolyás lány.* (Bemutató előadás a Magyar Színházban.) Amolyan szentimentális bécsi operett. Söhajtozó légyság, erőltetett vídamsággal körítve. Az ibolyás lány, akit sajnálnunk kell, mert feneketlen szomorúság sir le róla, ha néha-néha megpillantjuk, szegény árva és azokból az áldott időkbeli való, amikor az ilyen elhagyott teremtetek javára legalább is egy-kétszáz ezer koronás meglopotást rejtegetett a jószerencse. Három komédiás jön a hagyaték nyomára, egy derék kísérő révén. Ezek azonban nem tudva, hogy a vagyon az ibolyás lányt illeti meg, a maguk nyomorúságos sorsát akarják vele kifényesíteni. Természetesen csak a végén derül ki a nagy titok s mindnyájukra boldogság virad, mert az egyik komédiás ugy is régen jegyese már az árvának és ugy a kecske is jó lakik, a káposzta is megmarad. A komoly része a librettónak édeskés, a vig, három komédiás mókázása, közönséges csepürágás. *Helmsberger József* zenéje pedig nem terjed túl a bécsi keringő-sablonon. Olyan benyomást tesz ez a muzsika, mintha a szerzője minden inspiráció nélkül, pusztá időöltésből akkortud akkortud után rótt volna, csak éppen, hogy partitúra jöjjön ki belőle. Sehol semmi lendület, csak itt-ott egy-egy szépen hangzó — visszaemlékezés. Az előadás lelke *Sziklai Kornél*, *Ráthonyi Ákos* és *Rubos Árpád* komédiás-triója volt. Elnyújtott tennivalójukat kacagató humorral pészditették fél. Különösen *Sziklai* nagyszerű bolondozásain, ezek között egy groteszk nőimitáció, mulatót sokat a publikum. A címszerzőt *Lónyai Piroksa*, a színház ujonnan szerződtetett színésznője játszotta debut gyanánt. A próbálkozás nem mondható sikerültnek. *Lónyai Piroksa* játéka hagyján, de éneke már egy kis türelemre szorul. Elegáns volt és művészen énekel *Anday Blanka*, tetszett *Szentgyörgyi Lenke* is. Láttunk még azonfelül a színpadon sok-sok hűlyget, beszéltek is, énekeltek is, táncoltak is hánquant batis. (B—y.)

** *Királyszínház.* Jövő hétfőre tervezte eredetileg a *Királyszínház* igazgatósága legközelebbi új darabjának, a *törvénytelen apának* bemutatóját, a színház műsordarabjainak, elsősorban a *Küry Klárával* megnyitott *Szép mosóné*nak vonzereje azonban állandóan oly nagynak bizonyul, hogy a bemutatót el kellett halasztani s így a törvénytelen apa előreláthatólag csak a jövő hét végén kerülhet először színre. A *Dancour* és *Vaucaire* francia eredetijéből magyar színre alkalmazott bohóság hálás szerep foglalkoztatja *Fedák Sárít*. Kivüle vezető szerepet játszanak a darabban: *Németh József*, *Papp Miksa*, *Vágó Béla*, *Körmendy*, *Szomori*, *Magai Anna*, *P. Tárnoki Giza*, *Szathmári Szuzsa*, *Csatai Janka* és *Alpár Irén*. *Fedák Sári* holnap, pénteken *Huska Jenő Aranyvirágjában* játszsza a címszerpet, *szombat*on és *vasárnap* este pedig *Küry Klára* lép föl a *Szép mosóné*

Lourettjében. Vasárnap délután ismét az *En, ő* van műsoron. A mérsékelt helyáru előadásban Fedák Sári játssza Mitzy szerepét.

Radnóthyé. A Nemzeti Színház szombaton, október 6-án mutatja be *Kampis János* 3 felvonásos új társadalmi színművét, a *Radnóthyét*. Az újdonság mindössze 7 szereplőt foglalkoztat a tárgyát a modern társadalmi életből vette.

Vecsey Ferenc pénteki hangversenyére az összes jegyek elkelték. Hétfőn, október 10-én még egy hangversenyt ad Vecsey, melyre a jegyek már kaphatók. A jegyárúsítás okából a *Harmónia* zeneműkereskedés vasárnap délután is nyitva lesz.

Pulszky Tessa Bécsben. A Burg-Theaterben legközelebb fölelevenítik *Sardou Utolsó levél* című színművét. Az előadásnak különös érdekességét kölcsönöz, hogy ez alkalommal lép föl először *Pulszky Tessa, Márkus Emilia* leánya, mint a bécsi Burg-Theater szerződött tagja.

Silvain vendégjátéka. A jövő hét csütörtökjén vendégszerepel *Silvain* és társulata a *Királysínházban*. A mérsékelt fölemelt helyáruk a következők:

Pályó 70 korona, földszinti zsöllye I—III. sor 16 korona, IV—VII. sor 13 korona, földszinti támlásszékek I—IV. sor 11 korona, V—VII. sor 8 korona, kőrszék I—V. sor 6 korona, VI—IX. sor 5 korona, erkély I. sor 11 korona, II. sor 6 korona, III—IV. sor 5 korona, V—VIII. sor 4 korona, IX—XI. sor 3 korona, emelet I. sor 4 korona, II. sor 3 korona, emeleti zárt-székek 2 korona, karzat I—II. sor 1 korona 50 fillér, többi sor 1 korona.

A francia vendégjáték jegyeit — elővételi díj nélkül — a színház pénztáránál és a Bárd cég jegyirodájában már árusítják.

A Népszínház igazgatósága elfogadta előadásra *Havós Iván* és *Földes Imre* *A hét Hippóli* című operettjét.

A kecskeméti színház berlete. Kecskemét város tanácsa 1905. évtől három évre *Posti Ildás* Lajosnak adta bérletbe a színházat. Pesti azonban még a szerződés megkötése előtt lemondott bérleti jogáról és most a tanács újabb döntése szerint egyhangulag *Moly Tamás*nak adta a bérletet.

IRODALOM

○ **A Magyar Történelmi Társaság** ma délután tartotta a nyári szünet után első választmányi ülését *Thaly Kálmán* elnöke alatt. *Nagy Gyula* főtitkár négy új tagot jelent be, köztük gróf *Csáky Armin* és gróf *Teleky Gyulát*, kik egyenként 200 koronával léptek a tagok sorába. *Barabás Samu* jegyző felolvassa *Erdélyi Alajos*nak kéziratban mar meglevő *Barcsay Ákos fejedelem* című nagy történelmi művének ötödik fejezetét. A munka sok új adatot sorol fel *Barcsay* két hű emberének, *Bethlen János*nak és *Haller Gábornak* haláláról és régi ellenségének *Kemény János*nak ráfogásáról, melynek alapján a rendek 1661. január 6-án kimondották *Barcsay* fej- és jószágvesztését. A Társaság vagyona szeptember végével 25,310 korona volt.

SPORT

A budapesti lóversenyek.

— Kilencedik nap. —

Budapest, október 6.

Sport szempontjából a mai nap nem sokat ígért és mégis egyike lett a meeting legérdekesebb versenynapjainak. A rossz idő ugyan ezúttal is sokakat távolított, de az idő zordságért alaposan kárpótolta a jelenlévőket a papírforma diadala. Az Állam-díjat játszi könnyűséggel nyerte meg *Sorrento*. A nap másik főversenyében *Serenissimusa* szintén erősen fogadott ló győzött. E futamban az előrefogadások kedvence *Lotto* volt, de a versenytéren hirtelen kelt, hogy a *Péchy* ló napok óta nem dolgozott s így oddsza kettőről négyre szökkent fel. Nem is jászott semmi szerepet a futamban, melyet *Serenissimusa*, *Bonanza* és *Retour* intéztek el egymás közt, a felsorolt sorrendben haladva át a célvonalon. Nagy

megbotránkozást keltett az utolsó futamban *Freyer* starter ügyetlenkedése, aki különben nem először vonja magára a figyelmet botrányos startjaival. E futamban megtörtént az a ritka eset is, hogy a fehér zászlót is lecsapták, ami az indulás feltételei érvényességének a jele, de utóbb *Freyer* ur intésére *Peczec* hirtelen újból fölkapta s így a mezőnynek vissza kellett térnie a starthoz. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mi történt volna akkor, ha a vezető lovak zsokei látva azt, hogy a fehér zászló lecsapódott, belovagolnak a célhoz. Szerintünk ehhez teljes joguk lett volna, mert egyiküknek sem kötelessége, hogy hátul maradjon társai kiáltozásaira visszaforduljanak. *Freyer* starter önhibájából eredt ügyetlenségéért, úgy látszik, a zsokékon akart bosszút állani, mert szakadó esőben majd egy óráig tartó startot produkált, úgy hogy őregeste lett, mire az agyonhajszolt mezőny utra kelt. Így azután nem volt csoda, hogy a fogadott lovak már a startnál elvesztivén minden esélyüket, mi szerepet sem játszottak a futamban, melyet az outsider *Népszó* nyert meg hihetetlen könnyű stílusban. A futam után *Népszó* ellen keresztelés címén óvat emeltek, de a bíróság hosszas tanácskozás után nem adott helyt az óvásnak s így a boldog nyerők örvendve vágták zsebre a majdnem tizszeres osztalékokat.

A részletes eredmény a következő:

I. *Eladóverseny*. Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. *Báró Herzog M. Glorija* (Janek) első, *Caudry* (Pretzner) és *Tyrann* (Bocskai) holtversenyben második, azután *Nyalka*, *Lagosta*, *Versatile*. Totalizátor: 10:16. Helyrefogadások: I. 50:56. II. 50:56 és 50:58.

II. *Államdíj*. Díj 5000 korona. Távolság 2800 méter. *Herceg Taxis M. E. Sorrento*ja (Tarál) első, *Nemes* (Lewis) második, *Kapus* (Aylin) harmadik. Több ló nem futott. Totalizátor: 10:12.

III. *Nyílt handicap*. Díj 1000 K. az elsőnek, 2000 korona a másodiknak. Távolság 1600 méter. *Gróf Arco-Zinneberg M. Serenissimusa* (Krouzil) első, *Tubicám* (Walkington) második, *Retour* (Cleminson) harmadik, azután *Bonanza*, *Lotto*, *Maresa*, *Mindjárt*, *Corfu*. Totalizátor: 10:47. Helyrefogadások: I. 50:82. II. 50:110. III. 50:76.

IV. *Palotai díj*. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. *Gróf Festetics T. Aratója* (Huxtable) első, *Liza Blitz* (Tarál) második, *Tom* (Barton) harmadik, azután *Ratisbona*, *Kacérány*. Totalizátor: 10:17. Helyrefogadások: I. 50:66. II. 50:112.

V. *Nyeretlen eladó kétüvesek handicapja*. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. *Mravik P. Calabriusa* (Lewis) első, *Tornya* (Bulford S.) második, *Mary* (Cleminson) harmadik, azután *Huncut*, *Kiboko*. Totalizátor: 10:31. Helyrefogadások: I. 50:74. II. 50:66.

VI. *Kőbányai díj*. Díj 3000 korona. Távolság 1400 méter. *Herceg Taxis M. E. Népszója* (Walkington) első, *Bayonet* (Holmes) második, *Ratibor* (Cleminson) harmadik, azután *Tárogató*, *Tokaj II.*, *Satyr*, *Rézi*, *Bitva*, *Daru*. Totalizátor: 10:98. Helyrefogadások: I. 50:176. II. 50:424. III. 50:120.

Nyíltér.

Legelegánsabb uri ruhákat

legdivatosabb kiállításban, valamint előnyös ruhabérletet ajánl

TILLER MÓR és TÁRSA

cs. és kir. udvari szállító

Budapest, IV. kerület Váci-utca 38. szám.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Téboldyából a börtönbe.** Az elegáns *Szendeffy Elemér* még néhány évvel ezelőtt ismert alakja volt a fővárosnak. Alig két év alatt elverte mintegy háromszázezer koronát tévő apai örökségét s ekkor megházasodott. Fialat felesége *negyven ezer korona* hozományt hozott a házhoz, de ez az összeg is csakhamar elfogyott a pazarló fiatalember kezén. Felesége ekkor válópórt indított ellene s a Kuria jogerősen el is választotta őket. *Szendeffy* ekkor, mivel elnehezült jelei mutatkoztak rajta, mint közveszélyes örültet a lipómezei téboldyházban helyezték el. Hat hónap mulva egy reverzális ellenében kiadták családjának. A fiatalember most szélláhoskodni kezdett. Anyja és anyósa nevére 4900 korona értékű váltót

hamisított s ezeket értékesítette, amikor ez a pénz elfogyott, egy ismerősét, *Jeanovits* Szvetórád vadászfőhadnagyot csapta be 3000 korona erejéig, majd dr. *Epstein* Vilmos védőügyvédétől ellopott 3500 korona értékű értékpapírokat s utoljára lakótársra, dr. *Gotthilf* Mihály ügyvédjelölt jogi könyveit lopta el. Ekkor elfogták s ma tartotta meg ügyében a főtárgyalást a budapesti törvényszék. Magánokirathamisításért és lopás büntetésért vonták felelősségre a tönkrement gavallért, akinek hozzátartozói igazolták, hogy ifjú korától beteges természetű volt. A törvényszéki elmeszkézőt megvizsgálták a vádlott elméleti állapotát s öt beszámíthatónak mondták. Ezzel szemben dr. *Salgó* Jakab, a lipómezei téboldya főorvosa, aki *Szendeffy* téboldyában gyógykezelte és dr. *Fischer* Ignác budapesti királyi törvényszéki elmeorvos onyilattokoztak szakvéleményükben, hogy a vádlotton 1898. évben konstataált elmebetegség ma is kimutatható s így büntetőjogi felelősségre nem vonható. A délutáni tárgyalás elején dr. *Wenzel* Árpád védő tekintettel az ellentétes orvosszakértői véleményekre, kérte a véleményeknek felterjesztését az igazságügyi orvosi tanácshoz.

A törvényszék helyt adott a védő kérelmének s a mai tárgyalás elnapolása mellett az ügyet felülvizsgálás végett az igazságügyi orvosi tanácsához felterjesztetni rendelte.

§§ **Halálos ítélet.** Egy csehországi községben három év előtt meggyilkolva találták *Beer* György gazdag kocsmárost és a feleségét. A csendőrség mindjárt vándor-cigányokat gyanúsított a gyilkossággal s néhány hét mulva meg is tudták, hogy tényleg cigányok a tettesek. Pozsonyban elfogták *Kolompár* Antalt és *Jánost*, akik megvallották, hogy *Lakatos* László nevű társuk volt a gyilkos s ök csak segítettek neki. *Kolompár*ékat, mivel nem magyar alattvalók, kiszolgáltatták az osztrák hatóságoknak s az égeri esküdtbírósg *Kolompár* Antalt tizenhárom, öcsét pedig tizenkésztendői fegyháza ítélté. *Nemskóra* *Lakatos* Lászlót is megtalálták. Pozsonyba szállították s az ottani esküdtzsek büntönek mondták ki a gyilkosság és rablás büntetésében, ennek következtében a törvényszék *kötélhalálra* ítélté. A vádlott semmisségi panaszával ma foglalkozott a Kuria negyedik büntetőtanácsa. A Kuria nem látott enyhítő körülményt s jóváhagyta a halálos ítéletet.

A kirabolt levélhordó.

— Boda István merénylője. —

Budapest, október 6

A múlt esztendő őszén vakmerő merénylőlet követtek el a József-körút tizennegyedik számú házában *Boda István* pénzeslevélhordó ellen. Egy elvetemedett, többször büntetett urasági inas kileste *Bodát*, mikor a nevezett ház egyik emeleti lakására ment kézbesítés végett s a lépcsőházban baltával megtámadta. Három rendkívül súlyos ütést mért a levélhordó fejére s mikor a szegény ember eszméletlenül összerogyott, elvette tőle öt-száznegyven koronát tartalmazó börtáskáját s azal futásnak eredt. Egy átjáróházban kifutott a *Rökk* Szilárd-utcára s ott nyomatlanul eltűnt. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, de csak hónapok mulva derítette ki a merénylőt *Osonlos* Mihály személyében. Az ügyesség gyilkosság kísérlete és rablás miatt adott ellene vádiratot s így került ma a törvényszék elé az elvetemült huszonnégyesztendős rabló.

Az esküdtbírósg tárgyalásán *Zsitvar* Leó elnökölt, a vádhatóságot *Csazzi* Andor királyi ügyész képviselte, a vádlott védője dr. *Nessi* Pál ügyvéd, országgyűlési képviselő volt. A vádirat felolvasása után az elnök *Osonlos* Mihályt hallgatta ki. Elmondta, hogy állás nélkül való urasági inas, büntetve két ízben volt. Első büntetését Nagybecskerekben kapta, ahol harmadélesztendői fegyháza ítélték, mert gazdáját báró *Daniel* Ernő meglapta. Az aranyosmaróti esküdtbírósg rablásért hatodfélesztendőre ítélté, a pestvidéki esküdtbírósgnál pedig az isaszegi rablásért folytatnak ellene vizsgálatot. Arra a kérdésre, hogy büntönek érzi-e magát, határozottan nemmel felel.

Az elnök: Ön szeptember huszonharmadikán, mikor a merénylőt történt, Budapestben volt. Milyen név alatt tartózkodott itt?

— Csizmadia Jenő néven.

— Mit keresett maga Budapestben? Miből élt itt?

— Megvallom, hogy sokszor családból éltém, de nem raboltam soha.

— Miféle csalást követett el?

— Hamis ötkoronásokkal csaltam.

Az elnök fölmutatja a vádlottnak azt a fejszét, melylyel *Boda* levélhordót főbe ütötte. A vádlott tagadja, hogy ez a fejsze az övé lett volna.

Az elnök: Szembesítették magát Boda Istvánnal?

A vádlott: Igen.

— Fölismerete magát?

— Igen. Azt mondta, én vagyok az, aki őt megtámadta.

Boda István levélhordó, akit elsőnek hallgatnak ki, elmondja, hogy szeptember 23-án, mikor a József-körút 17. számú házába befordult, látta a kapu alatt Csontos Mihályt. Amint az emeletről, ahol egy csomagot kézbesített, lejött, szembejött vele Csontos. Ő köszönt neki, de Csontos nem fogadta a köszönést. Amint visszafordult, hogy megnézzé, milyen ember az, aki nem fogadja a köszönést, Csontos fejével hátraszor fejbe ütötte. A harmadik csapás után összecsett. Ekkor Csontos levette a nyakáról pénzeszközökét s miután kétszer melleszúrta, ellíllant a táskával.

Az elnök: Ön látta Csontosot a József-körút 12. számú háza előtt?

A tanu: Láttam.

— Mikor a 14. számú házban a lépcsőn találkozott vele, megismerte, hogy ez ugyanaz az ember, akit a 12. számú ház előtt látott?

— Megismertem.

Az elnök szembesíti a vádlottat Bodával.

Az elnök (Csontoshoz): Nos, mit szól hozzá? Boda fölismerete magát.

Csontos: Téved. Olyan boldog legyem a családjá, minthogy az igazat mondja. Tekintetes törvényszék, nem tagadnám, ha én lettem volna a merénylő. Van már hatodfélezestendi fegyházam, leülném a többit is, sőt szívesen venném a kötelet is. De nem vállalhatok el olyan dolgot, melyben ártatlan vagyok.

Folytatták ezután a tanukihallgatásokat. **Krammer Hermína**, ki szakács volt a József-körút 14-ik számú házában, a merénylet napján reggel a lépcsőházban hallotta, amint Boda jajgatva kiáltotta:

— Fogjátok meg, elvette a pénzem!

Az elnök: Látta azt az embert, aki elvette a pénzt?

A tanu: Láttam. Sőt megfogtam a karját s azt mondtam neki, hogy adja vissza azt a pénzt. De ő ellökött magától s elfutott.

Az elnök szembesíti a vádlottat a tanuval. **Krammer Hermína:** Termébe, magassága s a bajusza megfelel. Csak a szakállja nem volt ilyen.

Az elnök: Látta a rabló kezében a táskát is? **Krammer Hermína:** Láttam. Magasra tartotta a kezében s csöpögött róla a vér. Még az én nyakam és a ruhám is véres lett tőle, amikor utját álltam neki.

Dancs Miklós házmeester a József-körút 12-ik számú házában a merénylet napján a 14-ik számú ház előtt állt. Látott egy magas, barna bajszú embert a ház előtt föl-alá járni. Az elnök szembesíti a tanuval a vádlottat.

A tanu: Ilyenforma ember volt.

Herman Béláné a József-körút 5-ik számú házában lakik s a merénylet napján délelőtt kilenc-kor egy urias kinézésű embert látott végigfutni a ház második emeleti folyosóján. A kezében barnásszínű kabátot vitt.

Sztruhán Györgyné látta, amint a rabló a merénylet után átfutott a József-körúton a tulsó oldalra s ott egy házában eltűnt. A kezén havelkot vitt, amelyből egy szij kilógott.

A vádlottat szembesítjük a tanuval.

Sztruhán: Ez volt az ember. **Csontos:** Olyan boldogsága legyen magának. **Sveicer Sándor** pincér a merénylet napján a József-körúton találkozott Csontosal. Barna havelkot vitt rajta. A tanu akkor beszédbe eszketett Csontosal, aki Batori Jenő néven mutatta be magát.

Az elnök: Szembesíti a tanut a vádlottal. **Csontos:** Majd én bemutatom magam egy ilyen embernek. Hiszen ez mindenre igent mond s megesküszik egy vöröshagymáért is.

Az elnök: Vigyázzon, mert élni fogok fegyvelmi joggal s önt egy pár napra magánzárkába csukatom.

Csontos: Már az nekem mindegy. Ha a tekintetes esküdőbíróság engem elítél, magam fogom kérni, hogy adjon kötelet.

Az elnök: Ön az nap este a keleti pályaudvaron is találkozott Csontosal?

A tanu: Igen. De akkor már más ruha volt rajta. Két héttel később az Alkotás-kávéházban újra találkozunk.

Csontos tagadja, hogy a tanuval valaha találkozott volna.

Stern Elemér ügynök szintén látta Csontosot, amint a József-körúton menekült a 14-ik számú házból.

Beck István államrendőrségi detektívet hallgatták ki ezután. Hosszasan elmondja a nyomozás történetét. Csontosra akkor irányult a gyanu határozottsággal, amikor az aranyasoróthi törvényszék körzén kezdte rablás miatt. A szemtanúk, akik látták az nap Csontosot, egyformán írták le a merénylőt előtte s azt is mondták, hogy **bímlőhelyes**.

Az elnök Csontoshoz: Mit szól a vallomáshoz?

Csontos: Azt, hogy elég szegény a detektívekre, hogy csak egy ártatlan embert tudnak elfogni.

Ulrich Ferenc vaskereskedő, kinél a bűnjelkényt lefoglalt baltát vásárolták, tett ezután vallomást.

Gürtler Lőrinc gipszmunkás, **Farkas József** posta-aliszt, **Rebuhn Nátán**, **Czöbel Samu** és **Braun Jakab** öszerekek vallomásai jelentétkelenek.

Klats Jenő pincér azt vallotta, hogy ő látta Csontosot menekülni, kezében egy csomag volt.

Bródmann Antal magánzó és **Rosenthal Cili** kihallgatása után dr. **Minnich Károly** törvényszéki orvosszakértő terjesztette elő véleményét Boda István sérüléseiről. Boda őt sérülést szenvedett. A fején négy sérülést, a mellén egyet. A fej sérülései közül kettő feltétlenül életveszélyes, a mellén ettett sérülés a szívre volt irányozva, de a kés célt tévesztett. Boda tizenkét hétig volt beteg s teljesen még tán évek múlva sem fog fölgrógnálni.

Az elnök ezután a tárgyalás folytatását délután négy órára halasztotta. Ekkor ezután folytatták a tanukihallgatásokat.

Burger János és **Burger Jánosné**, a Dohány-utca 60. szám alatt levő vendéglő tulajdonosai eladják, hogy a merénylet után délelőtt 10 óra tájban betért a vendéglőbe Csontos és délig időigült Schuberttel.

Füge József mézárósszegédre Csontosot hivatkozott mint tanura. Azt akarta erre a tanura ráfogni, hogy ő benne ismerte fel Boda István a merénylőt. Elnök szembesíti Fügét Bodával s ekkor Boda kijelentette, hogy semmi ilyesfélt nem ismert be.

Schubert János Csontosnal együtt ítélte el az aranyasoróthi esküdőbíróság rablás büntetést 8 évi fegyházra. A merénylet napján együtt borozgott a tanu Csontosal egy József-körúti vendéglőben. Borozgatásuk közben berohant egy ember, aki hirül adta, hogy milyen vakmerő merényletet követtek el a közelben egy levélhordó ellen.

— Mikor mentek a kocsmába?

— Fél 9 óra tájban s innen együtt is mentünk el.

— Látott-e a merénylet előtt Csontosnál fegyvert?

— Nem volt annál kérem semmi.

Egy esküdő:

— Együtt lakott maga Csontosal?

— Igen együtt laktunk Budán. En többözör hivatm Pestre, de ő azt mondta, hogy nem jön, mivel a Boda merénylőjéről adott személyleírás teljesen ő rá illik s fél, hogy elfogják.

— Volt Csontosnál rendesen kés?

— Igen, volt egy görbe pengéjű kése.

Az ügyész ellenette Schubert János tanu megeskütését. Védő kérte a tanu megeskütését, de a bíróság mellőzte megbízhatatlanság okából.

Magyar Erzsébet az Országház-utca 13. sz. ház házmesternője Csontosot Harkai Jenő néven ismerte. Az ál Harkai szeretőjével Polgár Erzsébettel házbérlőházat látahagyása után megcsökött.

Elnök felolvastatta a katonai parancsnokság átiratát, melyből kiderült, hogy Csontos Mihály az 52. pécsi gyalogezred feleskett szökevény közlegénye.

Ezzel a bizonyítási eljárás véget ért.

Dr. Geszti Andor ügyész vád- és dr. **Nessi Pál** védőbeszède után az esküdtek **bűnösnek** mondták ki Csontos Mihályt a szándékos emberölés kísérletének és a rablásnak büntetteiben s ezért a törvényt alkalmazó bíróság Csontos Mihályt tíz évi fegyházra ítélte, melyből hat hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet jogerős.

A törvényszék elrendelte, hogy a most már jogerősen elítelt vádlottat visszazárlítsák a pestvidéki törvényszék fegyházába. A pestvidéki törvényszék fogja most majd esküdtszék elő állítani az aszodi és isaszegi rablásokért.

A bíróság értesíti egyuttal az 52. gyalogezred parancsnokságát a katonaszökevény elíteltetéséről.

TÁVIRATOK

Csehek és németek.

Prága, október 6. (Tartománygyűlés.) A tartománygyűlést az elnök beszéddel nyitotta meg, amelyben a kormány ama reményének adott kifejezést, hogy az ország helyenként való türehtelen insége a viszálykodó társakat közelebb hozza egymáshoz. A kormány nem hiszi, hogy a csehek és németek oly gyűlölettel állnak egy-

mással szemben, hogy a szükség mellett vakon haladnak el és biztos előjeleit látja annak, hogy a két népben megvan a béke után való vágyakozás, mert a vidéki lakosság a nemzeti békétől sürgős segítséget, az ipar és a kereskedelem pedig biztos alapot várnak. Ennek a megismerése el fog jutni a politikuskokig. A kormány azért hitva össze a tartománygyűlést, hogy a pártoknak megadja a lehetőséget az alkotmányos munkához való általános visszatérésre.

Az elnöki bejelentések után visszavonták a német részről az ülések jegyzőkönyveinek átvizsgálására vonatkozó obstrukciós indítványt, mint amely a napirenddel ellenkezik. Ezzel szemben azonban más obstrukciós indítványt tettek, névszerint való szabásra egy szabadságot kérő folyamodványt illetőleg, mire ezután az ülés megskatásával névszerint való szavazás következett. Az ülés végén az ifju-csehek és ó-csehek nyilatkozatot adtak le, melyben a kormányt okozzák a szomorú viszonyokért és azt hányják szemére, hogy nem biztosítja a nyelvbéli egyenjoguságot és nem tiszteli a cseh királyság egységességét, továbbá hogy az iskolával németesítő célokra visszaél, végül hogy a gazdasági válságot a cseh ellenek megbénítására használja ki. A kormány ellenséges magatartása minden közeledést megakadályoz. A cseh nép képviselői mindig készek voltak hozzájárulni a békéhez, de a cseh királyság és a cseh nép jogait sokkal drágábbnak tartják, semhogy még oly kemény küzdelemlél is ellállnának, melyet a jogukért kell folytatniok. A képviselők el vannak tölköve, hogy addig folytatják a küzdelmet a kormányrendszer ellen, amíg eleget nem tesznek a királyság és a nép jogainak és igényeinek. Az ülést berekesztik. A jövő ülés pénteken lesz.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, október 6. Hosszu idő óta ma érték el az egységes papírjárdékok és az osztrák koronajárdék a pari-árfolyamot. A többi osztrák és magyar koronakategóriák magasabban jegyeztek, aminek a pénzpiac helyzete az oka, amely nélfogva a járadékok magasabb kamatozásuak, semmint a váltószámítolások.

Bécs, október 6. A Rothschild-csoport teljesen eladta a legutóbb kibocsátott több mint 200 milliónyi koronajárdékokat. A rendkívüli hadügyi szükségletekre megszavazott 400 millió fedezete tárgyában a kormányok még nem érintkeztek a Rothschild-csoporttal, mert ennek az összegnek fedezése csak a jövő évre van tervezve.

Bécs, október 6. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Eladatot **buza**, tiszavidékli 10.70—11.15 K. **Rozs** 7.75—7.95 K. **Árpa** 8.80—10.— K. **Tengeri** 7.60—7.80 K. **Cinquantin** 8.10—8.55 K. **Zab** 6.95—7.50 K., válogatott 8.— K.

Bécs, október 6. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 678.—. Magyar hitelrészvény 782.50. Bécsi bankjegyesít 284.75. Union-bank 556.—. Ländlerbank 541.90. Osztrák-magyar államvasut részvény 656.—. Déli vasut 87.50. Elbavölgyi vasut 429.25. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 348.—. Rimamurányi vasut 528.—. Alpesi bányarészvény 454.—. Májusi járadék —.—. Magyar koronajárdék 100.—. Osztrák koronajárdék 98.10. Lombard —.—. Török sorsjegyek 134.25. Német birodalmi márka 117.45—117.42. Napoleon d'or —.—.

New-York, okt. 6. (Terményfőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 10.45 (10.60). Okt-re 10.84 (11.—). Jan-ra 10.05 (10.16). New-Orleansban helyben 9.15/s (9.7/s). — **Petrőrn:** Stand white New-Yorkban 7.95 (7.95). Stand white Philadelphában 7.90 (7.90). Refined in Cases 10.65 (10.65). Credit Balances at Oil City 1.56 (1.56). — **Zsir:** Western steam 8.20 (8.15). Rohe és Brothers 8.40 (8.35). Tengeri irányzata bágyadt. — Okt-re —.— (—.—). — Dec-re 56.1/2 (57.7/s). — Máj-ra 53.1/4 (54.3/s). — **Buza** irányzata engedő. — Piros ősi helyben 115.1/4 (116.3/s). Okt-re —.— (—.—). Dec-re 113.1/4 (114.5/s). — Máj-ra 111.1/4 (112.3/4). — **Juliusra** —.— (—.—). — **Gabona** szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — **Kávé:** fair Rio 7. sz 8.1/2 (8.1/2). Okt-re 6.55 (6.65). Jan-ra 6.85 (6.95). **Liszi:** Spring Wheat clears 4.— (4.—). — **Cukor:** 3.1/4.—.—.— (3.1/4). — **Őn:** 28.30—28.50 (28.25—28.50). — **Rész:** 13.—13.12 (12.57—13.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, október 6. (Terményfőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata engedő. Okt-re 107.7/s (109.7/s). Dec. 109.3/s (111.3/4). — **Tengeri** irányzata bágyadt. — Okt-re 50.3/s (52.—). — **Zsir:** Okt-re 7.70 (7.60). Jan-ra 7.70 (7.60). — **Szalonna** short clear 8.62 (8.62). — **Sertésus:** Jan-ra 11.55 (11.52). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Írta: Mrs. EVANS WILSON.

(14)

— 'A szép színésznőknek rendszerint Korholy vagy játékos a férjük, akiknek valami ápanáza becsukja szemét, száját — mondotta Mrs. Laurance és messzelátóját egy csoport hölgyre irányította.

Ezek a szavak bántóan hatottak Camilra.

A követ közömbösen nézett el az ámuló embertömegben.

— Angol kritikuskok mondják, hogy Mrs. Orme „Amy“-ja olyan messze van Walter Scott ideális alkotásától, hogy az író alig ismerné el a maga művének — folytatta némi szünet után. — És mégis, ott, ahol változtat a szövegen, fozkossa az érdeklődést. Ugy látszik, hogy egész tehetségét a szenvedő, tüdő nőnek, a megrálgalmazott, eltaszított feleségnek a szenvedélyes ábrázolására fordítja. Kedvenc szerepei: Katalin VIII. Henrikben, Hermione, Medea, Deborah. Fivérének tegnap mint Medeat látta és azt állítja, hogy tulzsiaralyta Rachelt. Abban a jelenetben, amelyben gyermekeit az apjuktól elszakítja, mélyen meg volt tőle rendülve. Aha, most jön a bucsuzás Leicesterétől. Milyen elragadóan szép.

Ott áll Amy az öltöztető asztalnál fehér at-laszban, laza, aranyos heja fátyolként övezi körül.

Mikor gróf Leicester belép, hogy isten hozzá-dót mondjon neki és ismételt forró esdeklése, hogy feleségének elismerje, visszautasításra talál, akkor a szegény asszony sokáig visszafojtott fájdalom áttöri korlátait. Kimondhatatlan szív-fájdalom és önarulkodásért folytatott erőltet küzdelem közepette, megsértett büszkeségének áradata jogos panaszkitörésre ragadja, miközben vonagló izgalomban remeg a teste.

Vad tetszésviharban tombolt a tömeg és nem is sejtette, hogy a feleség és nem a művésznő az, aki a sokáig nélkülözött, hűtlen férj előtt sir.

A függöny legördült. Mennydörgésszerűen rivalgott a tetszészaj, amig Amy Rosbart, pilláján még csillogó könnyekkel ki nem jött, hogy az elismerést megköszönje. Illatos tömegekben hullottak a virágok lábaihoz, többek közt egy ibolyabokrta, amelyet fölemelt és gyermekére gondolva megcsókolt.

A cselekmény aztán a királynő udvarában folyik, következnek Leicester és Sussex viharos találkozásai. Aztán újra megjelenik Amy, Varney köeli vele a gróf parancsait, hogy mint Varney felesége jelenjék meg Kenilworthban. Az előbbi jelenetek félénk teremtése eltűnt, mint valami furia ugrik fel, rezketve a gyűlölettel, a haragtól és a dactól.

„Nézd, Janet, nézd! Vele menjék Kenilworthba, a királynő és az összes nemesek jelenlétében ezt a szolgát ismerjem el férjemül, őt, férjem komornyikját. Puffj! Ó, ha csak néhány pillanatra is férfi lehetnék! De... el... el!”

Levegő után kapkodva hallgat el, fejét hátra veti s kezét fenyegetőleg emeli fel Varney ellen, aki csaknem az amerikai követ páholya alatt áll.

„Menj, mond meg az uradnak“, sziszegi, „ha hozzá hasonlón a hűséget, amelyet esküdtem, megzavagnak, ha a becsület nem ér már nekem semmit sem, olyan vetélytársat adok neki, aki méltó lesz a nevére.“

Vajjon Camil lelkében az önvád bosszúálló tudata ébredt-e fel végre, hogy lélekzete olyan nehéz lett s az ajkából minden vér úgy eltűnt? A büntető tekintet áthatotta, gyötrelmet támasztott benne, amelyek soha sem csillapodtak le többé. De azért nem sejtí, ki az a nő ott a szinpadon, aki olyan különösen ért ahhoz, hogy megindítsa. Micsoda hasonlatosságot fedezhetett is volna fel ő e fejedelmi asszony és a félénk, csaknem tehetetlen gyermek között, aki tizenhárom évvel ezelőtt hozzá simult?

Hiába igyekezett a tragika pillantását újra lekötöni, miután egyszer a csudálatosan delejes

szemmel találkozott, csak később, a darab végén érte újból a lángoló pillantás.

Miután Amy Varney nyomászto őrizete alól ellillant, állítózetben Kenilworthba jutott és kimerülten, bátoratlanul magányosan áll a fejedelmi kastély, Lord Leicester birtoka előtt, amelynek védő hajlékát a feleség elöl elzárják, ahol hódolva térdel a királynő előtt.

Halvány, szelid arcát a tömeg felé fordítva, tekintetét a szemekbe mélyeszte, amelyek a páholyból feléje lángolnak, lelkének egész erejét szerepébe öntö Mrs. Orme.

„Mindent odaadtam neki, ami a nőnek szent. Nevemet, jó hirnevemet. Szívemet, életemet adtam oda neki az oltár előtt. Anglia királynéja külömbet nem adhatna neki. Férjem ő, bátran követelem jogaimat, annál bátrabban, mivel váratlanul és védteletlenül jövök. Amit isten egyesít, ember azt nem választhatja szét“.

A hang ellenállhatatlan páthosza felvillanyozza a közönséget. Ama harsogó tudatszárakat közepette, amilyen csak Párisban zudulhat fel, szemét, mint valami rémült, üldözött lény jár-tatja végig a tömegben, halvány arcát köpeny-nek redői mögé rejtí.

— Föltétlenül ismeri honfitársait — jegyezte meg az amerikai követ. — Milyen hatalmasan szól az ember szívéhez a hangja s azért mégis milyen gyöngéd ez a nő.

— Látta, milyen halvány lett és milyen révedezve nézett az imént? — kérdezte Mrs. Laurance. — Mintha el kellene buknia a küzdelemben.

— A következő jelenetek főként Erzsébet és Leicester között játszódnak le, de ők is jól játszanak, föltétlenül jó szereposztás. Nézze csak, Laurance, lehetne-e szebb Egeriát képzelní? Ha önagysága Canova műtermében tett volna tanulmányokat, akkor sem választthatott volna szerencsésebb pózt.

A lugasjelenetben Amy halvány tengerzöld ruha volt, hullámos aranyhaja reá hull, féltéken riad vissza a királynő büszke arcától.

A darab vége ezután rohamosan közeledik. Udvaroncok és udvarhölgyek töltik meg a szinpadot. Erzsébet odahurcolta a boldogtalan fiatal-asszonyt Leicester elé.

Mylord Leicester, ismered ezt a nőt? — kérdezte mennydörgő hangon.

A férj gyáva hallgatása, Amy kétségbeesett bátorsága, amelylyel a szeretett férít az uralkodónó haragja elől megvédelmezni akarja, amig Hudson karjai között ájultan nem viszik el a királynőt — mindez a közönség fokozódó lelkesedése közepette játszódik le. Amy sorsa közeledik beteljesülése felé.

Amikor Camil Laurance már aggyatán volt és lába az örökkévalóság küszöbére lépett, még akkor is gyakran mintha a homályban Amy alakját látta volna, halványan, mint valami márvány-szobor és újra meg újra hallotta a szavakat, amelyek azon az estén Párisban a füléhez hatoltak:

„Fogd kézen boldogtalan feleségedet, vidd a királynő trónja elé, mondí, hogy valami érthetetlen kábulatnak pillanatnyi hatása alatt, megvesztegetve tulajdonságaitól, amelyeknek nyoma is eltűnt, Amy Robsart férje lettél. Látod, akkor mindennek eleget tettél, magadnak és az én becsületemnek s ha el kellene válnom tőled, ellentmondás nélkül teszem majd meg, hogy megtört szívemet lecsöndesítem és aztán... csak tüj meg egy kis ideig... Amy élete nem sokáig lesz már utjában büszke terveidnek.“

A döntő pillanat elérkezik.

Az udvari élet fényének, pompájának vége, homályos derengésben látható Cumnor Place erkélye. A nézőközönség soraiban setajelmes csönd, Laurance saját szívének vad dobogását hallja. Az éjszakai csöndben patkócsattogás hallatszik és Varney éles füttentése, amely azt a jelzést utánozza, amelylyel Leicester a látogatását jelenteni szokta.

Hirtelen megnyílik szobájának az ajtaja. Fehér hálókötényben, mint valami tovasuhanó nyári felhő jelenik meg Amy a küszöbön, az erkély felé lebeg s a kedves arcot, a ragrogó lelkes szemet a halál árnya borítja el.

HETEDIK FEJEZET.

Márványfehéren, meredten várta másnap Mrs. Orme az amerikai konzul látogatását. Meny-nyire komolyabbak és büszkébbek arcvonásai, milyen mély a kékcs árnyék a nagy szem körül.

Világosszürke cashemere ruháját a nyakánál hila szalaggallér emelte, hajában ibolyabok-réta illatozott. Aranyozott vázában ott virágozott az ibolyapiramis, amelyet előző este a sok virág-adomány közül kiválasztott, mellette egész sereg levél, névjegy művésziessen összefonódott monogramokkal. A legtöbbje mély hódolatról beszél, aztán találkozásért eszednekn némeleky, mások arcképet kérnek.

(Folytatása következik.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 6. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Sankoly Barnabás okleveles tanítót a nasztraji (Gömör-Kishont) állami elemi népiskolához rendes tanítónak; — a m. kir. pénzügy-miniszter a székelyudvarhelyi m. kir. adóhivatalhoz Fülöp István kecskeméti adóhivatali ellenőrt első osztályu adóhivatali ellenőrré, Vörös Kálmán és Dutka József m. kir. pénzügyi számtisztteket a fő- és székvárosi m. kir. adófelügyelőség mellé rendelt számvevőseghöz pénzügyi számel-lenörökké végleges minőségben, Ludrák Gusztáv cs. és kir. főhadnagyot a lugosi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőseghöz, Varsányi Leó ungvári segélydíjas m. kir. pénzügyi számgyakornokot a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőseghöz pénzügyi számtisztte, a zagrábi adóhivatalhoz Gottwald István belovári adótitstet adóhivatali segédde, — a zilahi m. kir. pénzügyigazgatóság Miron Béla székely-hidi díjtalan adóhivatali gyakornokot a szilagy-csehi m. kir. adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte.

Megegerősítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Veress Lajost, a kinyegpedagógiai intézetek létszámába ideiglenesen győpezett egri siketnéma intézeti tanítót állásában végleg megerősítette.

Pályázatok. A lugosi, székelyudvarhelyi és marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevősegeknél számtisztí állásra 14 nap alatt, — az ogulini pénzügyigazgatóságnál két kir. áll. végrehajtói állásra 14 nap alatt, — a szeghalmi adóhivatalnál pénztárnoki állásra 14 nap alatt, — a pápai és vajdahunyadi adóhivataloknál segélydíjas gyakornoki állásra 14 nap alatt, — a budapesti angyalföldi állami elme-gyógyintézetben gazdai állásra október 20-ig, — a pozsonyi, somorjai és kolozsvári adóhivatalnál adótitstí állásra 14 nap alatt, — a pozsonyi pénzügyigazgatóságnál számvevősegi gyakornoki állásra 4 hét alatt, — a máramrosszigeti pénzügyigazgatóság területén a huszti pénzügyi biztosi állásra 14 nap alatt adandók be a kérvények.

Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Október 6. —

Állomások	Ma reggel 7 ó					Első 24 óra	
	Levegőny. min.	Határ-érték C.	Szél irány és erője (1-4)	Felhőzet (1-4)	Csapadék mm.	Hőmérséklet mx. mn.	
Akna-Szalánia	57.2	11.8	Ny 2	4	4	16	11
Bécs	56.2	8.0	—	4	—	17	13
Budapest	57.4	13.0	D 1	4	—	19	11
Óbuda	57.2	11.9	Ny 1	4	—	17	11
Hegyás	59.2	10.2	—	—	—	18	8
Zágráb	59.2	12.6	—	—	—	21	12
Fiume	59.2	12.6	—	—	—	21	12
Pécs	59.2	9.8	ENy 1	4	—	16	9
Debrecen	58.8	14.6	NY 2	4	—	19	11
Szeged	59.1	12.4	DNy 3	4	—	15	12
Arad	59.1	12.4	DNy 3	4	—	15	12
Temesvár	59.3	12.0	DNy 1	2	4	16	12
Kolozsvár	59.2	12.1	NY 1	4	9	20	10
Vajda-Hunyad	59.9	13.1	Ny 1	4	3	17	13
Békés	58.3	12.8	ENy 1	4	2	19	12
Nagyszeben	56.3	11.9	DNy 1	4	—	15	12
Békéscsaba	52.5	13.3	DNy 1	4	3	17	11
Prága	52.5	13.3	DNy 1	4	3	17	11
Krakó	55.6	11.3	DNy 1	4	—	16	11
Tarnopolc	50.4	11.2	D 1	—	—	16	9
Bregenz	56.8	10.6	D 2	3	—	—	—
Szilbarg	56.2	10.6	DK 1	—	—	—	—
Klagenfurt	60.2	10.6	DK 1	—	—	—	—
Leszna	—	—	—	—	—	—	—

Jelek magyarázata: K = kelet, Ny = nyugat, D = dél. 2 = esak, A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, * = hó, ≡ = köd, < = zivatar.

Hazánkban tegnap főleg a keleti részekben esett kevés eső. Az idő jobbra borult és a hőmérséklet lényegtellenül változott.

Az Északi tengerre mély depresszió került, mely a maximumot dényugatra szorította.

Európa északnyugati részén az idő esős és viharos, egyóbtit pedig esendes és száraz jellegű. A hőmérséklet általánosan magas.

Küldés: Egyelőre még enyhe, változókéony idő várható, sokhelyütt, főleg az ország északi felében, esővel és ólénk szelekkel.

KÖZGAZDASÁG

Magyar Cukoripar Részvénytársaság.

A magyar cukoripar r.-t. igazgatósága tegnapi tartott ülésében igazgatósági tagját, gróf Zichy Andort vezérigazgatójává nevezte ki.

Amerika gazdasági ereje. Az Országos

Iparegyesület felolvasási ciklusát ma este Geléri Mór igazgató nyitotta meg, aki a Falk Zsigmond lovag elnöke alatt tartott népes ülésen Amerika gazdasági erejét ismertette. Bő statisztikai adatokkal mutatta ki Amerika közgazdasági emelkedését az ipari termelés, a mezőgazdaság, a pénz- és hitelügy és a forgalom terén.

Amerikában ez az emelkedés — például a következő arányokat mutatja: A buza-termelés az utolsó 30 év alatt 217, a kőszéntermelés 806, a nyersvas-termelés 887%-kal emelkedett. Az ipari termelvények értéke 506%-os emelkedést mutat, a gyárakban elhelyezett tőke pedig 1755%-kal emelkedett. Az ipari törzstőkben a legutóbbi adatok szerint 8.697.7 millió dollár van csoportosítva. Ismerteti az Amerikában szokásos nagy dimenziókat és utal Amerikának folyvást gyarapodó nagy exportjára, melyből magára Európára évenként mintegy ezer millió dollár jut, holott Európa a legnagyobb erőfeszítés mellett is alig képes Amerikába évenként több mint 500 millió dollár értékű árut elhelyezni. Nézete szerint helyesebb volna, ha export-törékveinket folytonos forszírozása helyett meghódítanók az a tért, melyet nálunk Amerika már magához ragadott. Az amerikai invázió és ennek előre látható növekedése ellen ugyanis emlegetik már az európai vámuinót, mely Amerika leghatalmasabb fegyverét van hivatal kijátszani Amerika ellen — a védővámokat. Az előadást élénk érdeklődéssel hallgatták s az előadót megéljenztek.

A fizetési készség. A Szövetkezeti Tisztviselők Egyesületében tegnapi este dr. Tausz Jakab főtitkár felolvasást tartott a fizetési készségről. A szakzeruti felolvasás után, melyet nagy közönség hallgatott végig, élénk vita indult meg Kámtz elnök, dr. Hodossy Lajos, Pless Mór és Száll Samu részvételével.

Borvásár Gyöngyösön. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezésére a földmívelésügyi miniszter és Gyöngyös város támogatásával Gyöngyösön november 29. és 30-án borvásár lesz. A borvásáron csak hevesmegyei, különösen a Gyöngyös—Eger—Visontai borvidék termékeit bocsátják elárulás alá. A borvásár vidéki közönsége részére a kereskedelmi minisztérium mérsékelt árú menettíri jegyeket engedélyezett és azok a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalában kaphatók.

A Magyar Hajózási Egyesület igazgatóválasztmánya tegnapi tartotta Kovács S. Aladár miniszteri osztálytanácsos elnöke alatt a nyári szünet után első ülését. Dr. Török Emil titkár jelentést tett a nyári szünet alatt elintézt tárgyalati ügyekről és különösen arról az akcióról, mely a vidéki helyi választmányok szervezése ügyében megindult. Az egyesület tanácsa ügyrendet dolgozott ki, melyet most az igazgatóválasztmány is csekély módosítással elfogadott.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelent: Spitzer Ferenc kereskedő Budapest (Üllői-út 69. szám), Wasservogel Miksa esernyőgyáros Budapest (Király-utca 33. sz.), Löwinger Lipót kézműkereskedő Jászberény, Muresán Sándor kereskedő Vajda-Hunyad, Tomasán Kornél kereskedő Arad.

Vásárosarnok. (Vámos és Brusztl jelenése.) Változatlanul kicsiny hozatok mellett az élelmiszerpiac mai forgalma csendes lefolyást volt. Részleteiben a következőképpen alakult az üzlet: **Husfélék:** Vidéki marhahús eleje 60—70, hátulja 70—84 koronán jegyzett 100 kilonként. Öltött borjúk bőren, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 80—94 fillérrel voltak a forgalomban kilonként, minőség szerint. Lehuzott sertésbőr 108—120, sertések szalonával I. rendű 108—116 fillért jegyzett kilonként. Juhhús kilója 60—72 fillér. — **Vad-félék:** Szaraz szőrű nagy nyulak darabja 2.20—2.40, fogoly párja 1.60—2.—, fácán párja 5.—5.90 korona. Szarvas 50—56, vaddisznó 70—90 fillér. Oz 1.20—1.30 fillér kilója. — **Tojásban** lanya az üzlet, mai ár I-ső rendű friss

telt árú 82—84 korona volt eredeti ládánként. — **Tejtermékek:** Iránt alig van érdeklődés, ma szövetkezeti teavaj 1.60—1.90, friss főzövaj 1.30—1.50 fillér, tehéntúró 12—16 fillért jegyzett kilonként minőség szerint. — **Vágott baromfi** I-ső rendű, szépen, tisztán kezelt húsok 104—112 fillér minőség szerint. — **Gyümölcsfélék:** Szaraz szőlő élénken keresték, az árak emelkedtek. Ma mézes fehér 24—30, chassellas 36—44, passattúti 50—60 fillér kilója. Rétes-alma 14—18, törökbalinti 16—28, sóvári 10—16, pármén 16—20, aranyranétt 20—30, bírranétt 14—20 fillér kilonként. Kálmán-körte 24—30, császár-körte 28—40 fillér kilója. — **Burgonya:** fejlett, egészséges fehér 5.—6.—, rózsza 7.—7.20, sárga 8.—8.50 K. métereműsánskét vagon-tételben. Keményfejú káposzta, I. rendű 14—24, II. rendű 10—12 korona 100 darab.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 51.50 korona pénzben, 52.50 korona áruban. — **Bécsben** a kontingentált készáru 54.— korona pénzben, 54.40 korona áruban.

Szarvasmarhavasár. (A budapesti marhavasártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás. Vágómarhák: Magyar ökor 570 darab, magyar tehén 408 darab, szerbiai ökor 3411 darab, szerbiai tehén 274 darab, növekedmarha 24 darab, bivaly 89 darab, bika 339 darab, összesen 5115 darab és — darab a hét folyamán a vesztégyváron. — **Gazdasági marhák:** Igás- és hizlali való ökor — darab, fejőstehén 226 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig vágómarhákért: Magyar hizott ökor legjobb minőségű 68.— K.-tól 72.— K.-ig, kivételesen 78.— K.-ig, — kilonként élő sulyban, középmínőség 56.— K.-tól 68.— K.-ig, silányabb minőség 48.— K.-tól 54.— K.-ig. Magyar paraszmarha jobb minőségű 54.— K.-tól 64.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, silányabb minőségű 42.— K.-tól 52.— K.-ig. Tarka hizott ökor legjobb minőségű 70.— K.-tól 78.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, középmínőségű 58.— K.-tól 68.— K.-ig, silányabb minőségű 46.— K.-tól 56-ig. Szerb és boszniai ökor, legjobb minőségű 48.— K.-tól 64.— K.-ig, kivételesen 74.— K.-ig, silányabb minőségű 40.— K.-tól 47.— K.-ig. Bika, jobb minőségű 52.— K.-tól 64.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, silányabb minőségű 44.— K.-tól 50.— K.-ig. Bivaly 32.— K.-tól 45.— K.-ig, kivételesen 68.— K.-ig. Magyar tehén 38.— K.-tól 60.— K.-ig, kivételesen — K.-ig. Tarka tehén 40.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen — K.-ig. Csontozni való marha — K.-tól — K.-ig. Mind 100 kilonként élő sulyban. **Gazdasági marhákért:** Igás ökor elsőrendű — K.-tól — K.-ig 100 kilogrammonként, kiv. — K.-ig, — K.-tól — K.-ig páronként, középmínőségű — K.-tól — K.-ig 100 kilogrammonként, — K.-tól — K.-ig páronként, silányabb minőségű — K.-tól — K.-ig 100 kilogrammonként, — K.-tól — K.-ig páronként. Hizlali való ökor, fehér 100 kilogrammonként — K.-tól — K.-ig. Fejőstehén, keresztzett szines 190.— K.-tól 310.— K.-ig darabonként, bonyhádi faj 210.— K.-tól 350.— K.-ig darabonként, kivételesen — K.-tól — K.-ig, igás bivaly — K.-tól — K.-ig páronként. — **Vágómarhából** a felhajtás mintegy 900 darabban nagyobb volt a multhetiné, de mivel az Ausztriába való kivétel ismét megszorított, az árak 3—4 koronával métereműsánskét hanyatlottak s a felhajtott állatoknak egy része eladatlanul maradt. Habár a vételkedv kitűnő volt az alacsony árkövetelések folytán, de a felhajtás a szükségletet a forgalmi korlátozások miatt túlhaladta. Elsőrendű ökorokra az üzlet kielégítő volt s árai változatlanok maradtak. A fejőstehén-vásáron a hangulat lanyhább volt.

Borjuvásár. 1904. évi október hó 6. (A budapesti marhavasártéri vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borjú 597 drb, leölt borjú — db. bécsi borjú — darab, növekedmarha 24 darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — **Árjegyzések:** Belföldi élő borjú I. rendű 84—96 f.-ig, kivételes 98— fillér, II. rendű élő borjúkért 72—82 f.-ig 1 kilonként, leölt borjú I. r. — f.-ig, II. r. — f.-tól — f.-ig, kivét. — f. kilonként, levonás nélkül. Rugott borjúkért — f.-ig. Növekedmarha 40— f.-tól 56— f.-ig. I. r. — f.-ig, középmínőségű — f.-ig, alarendelt — f.-ig 1 k.-kint. Bárány élő — K., leölt bárány — korona, kivételesen — K.-ig páronként. — (kilogrammonként, levonás nélkül.) Az irányzat élénk volt az árak ismét 3—4 fillérrel kg.-ként emelkedtek.

Sertés-konsumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közvagóhíd intézése.) Október 6-án. Felhajtás összege 397 db sertés, 69 darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 145 darab sertés, 71 darab süldő,

összesen 542 darab sertés, 140 darab süldő. Eladott 278 darab sertés, 140 darab süldő. Eladatlan maradvány 264 darab sertés, — darab süldő. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok. — **Következő árak jegyzettettek:** Zsirtertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 97— K.-ig, II. rendű 250—350 kilogramm — fillérig, II. rendű selejtet — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 98—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 94—101 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 90—92 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hússertés: nehéz 300 kilogrammon felül 90—98 fillérig, könnyű 140—300 kilogramm 96—100 fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, elősúlyban értendő.

Bécsi szurómarhavasár. Október 6-án. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhozták: 3484 darab borjút, 538 darab élő sertést, 1651 levagott sertést, — darab élő juhot, 687 darab levagott juhot, 130 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borjú 68—104 fill. elsőrendű 98—112 fill., kiv. — fill., levagott borjú 80—96 fill., legelsőrendű — fill., legelsőrendű 116—124 fill., élő juh — fillér, elsőrendű — fill., legelsőrendű — fillér, kivételesen — fill., zsirsertés — fill., fiatal sertés — fillér, kivételesen — fillér, levagott nehéz sertés 88—116 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt — fillér, zsirra hizlalt sertés — fill., könnyű sertés — fillér, elsőrendű süldő — fillér, levagott juh 56—88 fillér, bosnyák slánybaj sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 10—25 K., kivételesen — korona páronként.

A budapesti gabonafőzsde.

Budapest, október 6.

Mérsékelt kínálat és vételkedv mellett 12000 métermáza buza került a forgalomba változtatlan áron.

Tengeriben 5 fillérrel emelkedtek az árak. Más gabonafélékben alig volt forgalom. Felmondott 48.000 métermáza buza, 7000 métermáza rozs, 1000 métermáza zab október 11-én leendő átvételre.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 81 k. 10 K. 60 f., 250 mm. 81-5 k. 10 K. 50 f., 500 mm. 81 k. 10 K. 60 f., 200 mm. 81 k. 10 K. 60 f., 200 mm. 81 k. 10 K. 67½ f., 200 mm. 81 k. 10 K. 50 f., 300 mm. 81 k. 10 K. 50 f., 100 mm. 81 k. 10 K. 45 f., felső, 100 mm. 80-5 k. 10 K. 50 f., üszkös, 500 mm. 80-5 k. 10 K. 45 f., 300 mm. 80-3 k. 10 K. 55 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 55 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 55 f., 1000 mm. 80 k. 10 K. 47½ f., 100 mm. 80 k. 10 K. 40 f., 1000 mm. 79 k. 10 K. 40 f., 300 mm. 79 k. 10 K. 10 f., sárga, 500 mm. 79 k. 10 K. 10 f., felső, sárga, 200 mm. 79 k. 10 K. 10 f., sárga, 300 mm. 77 k. 10 K. — f., sárga.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 80 k. 10 K. 35 f., 100 mm. 77-5 k. 10 K. 20 f., 100 mm. 76-8 k. 10 K. 10 f.

Török-Kanisai: 4400 mm. 78 k. 10 K. 30 fillér.

Zimonyi: 1500 mm. 74-5 k. 9 K. 82½ f. Mind három hónapra.

Ros: 150 mm. 7 K. 35 f.

Zab: 600 mm. 7 K. 25 f., 200 mm. 6 K. 85 fillér.

Árpa: 4000 mm. 6 K. 72½ f.

Tengeri: 100 mm. 7 K. 35 f., 500 mm. 7 K. 32-6 f., kocsi rakva.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	50 kilogramm ára		50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	77	10.05	10.15	79	—
"	78	10.15	10.25	80	10.25
"	79	10.25	10.30	81	10.45
Fehérmegyei	77	10.—	10.10	79	—
"	78	10.05	10.15	80	10.15
"	79	10.10	10.20	81	10.30
Festvidéki	77	10.—	10.10	79	—
"	78	10.05	10.15	80	10.15
"	79	10.10	10.20	81	10.30
Bánásgát	77	9.90	10.05	79	—
"	78	10.10	10.15	80	10.25
"	79	10.15	10.25	81	—
Bácskal	76	10.—	10.10	78	—
"	77	10.10	10.20	80	—
"	78	10.15	10.30	81	—
Szerb	79	—	—	81	—

Table with 3 columns: Egyéb gabonanelemek, 50 kilogramm ára, K.-46l, K.-lg.

A határidőzített folyamán a következő kötések történtek:

Table listing bond transactions with columns for item name and price ranges.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table listing bond prices for October and April, with columns for item name and price ranges.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table listing bond prices for October and April, with columns for item name and price ranges.

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde szilárdan indult, később azonban osztrák hitelrészvényrealizációk következtében gyengült az irányzat és csupán az osztrák-magyar államvasut-részvények iránt volt némi érdeklődés...

A helyi értékek piacán gyengült az irányzat. Eltőzsdé. Gyengült. Osztrák hitelrészvény 677.—674.75. Magyar hitelrészvény 782.50—789.75. Osztrák-magyar államvasut 653.50—654.50. Rimurányi vasmű 528.50—528.25. Közüti vaspálya 580.—. Városi villamos vasut 340.—korona.

Déli tőzsde. Javult. Osztrák hitelrészvény 674.—675.50. Magyar hitelrészvény 779.25—780.50. Osztrák-magyar államvasut 653.75—655.—. Déli vasut 87.—. Rimamurányi vasmű 527.—528.—. Magyar leszámítolóbank 461.—462.—. Jelzálogbank 518.50. Magyar koronajáradék 97.85—98.—korona.

A helyi értékek piaca gyengült. Kötetett: Magyar kereskedelmi részvénytársaság 579.50. Kereskedelmi bank 2840.—2850.—. Kőszénbánya és téglagyár 457.—494.—. Salgótarjáni kőszénbánya 582.—. Adria 465.—466.—korona.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizetnek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 6.—7.—korona, 8 napra 14—16 korona, 1904. október hó végére 25—27 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 678.50. Magyar hitelrészvény 783.—. Leszámítolóbank 461.50. Rimamurányi vasmű 528.—. Osztrák-magyar államvasut 655.25. Közüti vaspálya 579.—. Városi villamos-vasut 339.—korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with 4 columns: Államadósság, Magyar államadósság, Pénz, Ár, Pénz, r.

Table with 2 columns: Bankok, various bank names and their values.

Table with 2 columns: Takarékpénztárak, various savings banks and their values.

Table with 2 columns: Biztosító-társaságok, various insurance companies and their values.

Table with 2 columns: Malomok, various mills and their values.

Table with 2 columns: Bányák és téglagyárak, various mines and brickworks and their values.

Table with 2 columns: Vasmű- és gépgyár-részvények, various steel and machine works and their values.

Table with 2 columns: Különféle vállalatok részvényei, various other company shares and their values.

Table with 2 columns: Közlekedési vállalatok részvényei, various transport company shares and their values.

Table with 2 columns: Sorsjegyek, various lottery tickets and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

Table with 2 columns: Pénznevek, various currencies and their values.

tartós keresletnek örvendtek. Államvasut és busztiehrader javultak, az államvasut azonban az üzlet folyamán újra csökkent.

A déli tőzsdén az alpesi részvények emelkedtek. Hitelrészvények és a többi bankpapirok kezdetben némileg csökkentek, később azonban magukat berlini jegyzésekre javultak. A renték folytatódólag véleményvásárlásokra javultak. Prágai vasmű 2435, csehbánya 1420, brüxi kőszén 674.

Zárlat erősen javult a járadékpiacból kifolyólag, amelyen további véleményvásárlások következtében emelkedtek az árfolyamok. Koronajáradék elérte a pari árfolyamot. Prágai vasmű 2440. A magánamatlák 3 1/2—3 3/4%.

Bécs, október 6. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjáradék 119.30. Magyar koronajáradék 98.10. Tiszafi és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.—. 4% magyar földterhermentesítési kötvény —. Magyar hitelbank-részvény 782.—. Magyar nyeremény-kölcsön-sorsjegy 210.50. Magyar leszámítoló- és pénzügybank-részvény —. Kassa-oderbergi vasuti részvény 382.—. Rimamurányi vasműrészvény 526.60. Magyar kereskedelmi bank 2846. Magyar cukoripar —. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar jelzálogbank 517.75. Adria hajózási r. t. —.

Bécs, október 6. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/2% papírjáradék 100.—. 4 2/2% osztrákjáradék 100.05—100.50. 4% osztrák aranyjáradék 119.70. Osztrák koronajáradék 100.—. 1860. sorsjegy 155.65. 1864. sorsjegy 264.—. Osztrák hitelsorsjegy 483.—. Osztrák hitelrészvény 676.—. Angol-osztrák bank —. Unionbank 541.50. Bécsi bankgyűlés 544.75. Osztrák Länderbank 455.—. Osztrák-magyar bank 1645.—. Osztrák-magyar államvasut 654.50. Déli vasut 87.25. Elbévölgyi vasut 421.50. Dunagőzhajózási társaság 870.—. Alpesi részvény 483.75. Dohányrészvény 348.—. 20 frankos arany 19.05. Cs. kir. arany (vert) 11.35. Londoni váltó 239.42. Német bankváltók 113.45. Lipói-köhib 435.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 727.—. Török sorsjegyek 133.50. Az irányzat szilárdult.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 6. (Zárlat.) 4 2/2% papír-járadék —. 4 2/2% ezüst járadék —. 4% osztrák aranyjáradék 102.10. 4% magyar aranyjáradék 100.50. Elbévölgyi vasut —. Osztrák hitelrészvény 212.50. Magyar koronajáradék 100.50. Déli vasut 18.—. Osztrák-magyar államvasut 140.25. Károly Lajos vasut —. Kassa-oderbergi vasut —. Orosz bankjegyet 216.25. Bécsi váltó 85.10. 4% új orosz kölcsön 91.10. Magyar vasuti beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpesi bányarészvény —. Olasz járadék 103.80. Disconto Commandit 193.60. Magyar hitelbank —. Általános villamosági Edison 226.90. Dynamit Trust 181.90. Gelsenkirchener 223.—. Harpeni 218.25. Laurakohó 251.50. Az irányzat szilárd.

Páris, október 6. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasut —. Új török-konzol 86.57. Egyiptomi járadék 108.—. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény 1242. 3/2% os francia járadék 87.90. 4% os spanyol járadék 87.57. 3/2% os új törleszthető járadék —. Crédit foncier de France 735.—. Alpesi bányarészvény —. 4% 1890. román kölcsön 90.—. Görög kölcsön —. Váltó Olaszország 90% pari. Váltó Amsterdamra 206.43. Váltó Brüsszelle 90% 1/2. De Beers 477.—. Charterred 39.25. 5/2% os bolgár kötelezvény 435.—. Magyar aranyjáradék 101.35. Déli vasut —. Váltó Londonra 251.50. Osztrák aranyjáradék —. Török sorsjegy 127.75. Meridional vasut 735.—. 4% os olasz járadék 104.—. Ottoman-bank 591.—. 3/2% os francia járadék 97.90. Osztrák földhitelintézet 1327.—. Déli vasut elsőbbségi kötvény 325.—. 4% os 1896. román kölcsön 90.—. Dohányrészvény 386.—. Váltó Bécsre 103.93. Váltó német piacokra 122.06. Rio 14.50. East Rand 208.—. Randfontein 75.50. Magyar jelzálogbank 550.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, okt. 6. (Zárlat.) 4 2/2% os papír-járadék —. 4% os osztrák aranyjáradék 101.95. 4% os magyar aranyjáradék 100.30. Osztrák hitelrészvény 212.—. Osztrák-magyar államvasut 140.20. Eszáknyugati vasut —. Busztiehradi vasut —. Londoni váltó 203.85. Bécsi bankgyűlés 141.90. Villamos részvény 146.90. 3/2% os magyar aranykölcsön 83.50. 4 2/2% os ezüstjáradék 100.60. Osztrák koronajáradék 100.10. Magyar koronajáradék 98.10. Osztrák-magyar bank 118.20. Déli vasut részvény 17.90. Elbévölgyi vasut 107.60. Bécsi váltó 81.25. Párisi váltó 81.05. Unionbank részvény —. Alpesi bányarészvény 243.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, okt. 6. (Zárlat.) 4 2/2% os ezüst-járadék 100.30. 1860. sorsjegy 155.—. Déli vasut 17.70. 4% os Osztrák aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 213.40. Osztrák-magyar államvasut —. Olasz járadék 103.70. 4% os magyar aranyjáradék 100.10. Az irányzat csendes.

A budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Okt. 6. A sertésüzlet irányzata: csöndes. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar a elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) —

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 54.—61.—korona, vörös aprószemű 56.—58.—korona, vörös erdélyi —korona, vörös bánsági —korona, középszemű 62.—68.—korona, nagyszemű 72.—80.—korona. Disznószir: budapesti 63.50—69.—korona, vidéki —korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki —korona, városi 4 darabos 58.50—59.—korona, 3 darabos 60.—60.50 korona, füstölt —korona.— Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 8.75—9.25 korona, 120 darabos —korona, 100 darabos 13.—13.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség 7.75—8.—korona, 100 darabos 11.—11.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona. Szilvaiz: szlávóniai 13.50—14.—korona, szerbiai 11.50—12.—korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén nem volt olyan barátságos a hangulat, mint az utóbbi napokban. A hitelrészvények iránt való érdeklődés alábbhagyott, mert az osztrák hitelintézet egy újabb pénzügyi műveletéről elterjedt hírek nem találtak megerősítésre. A többi bankpapirok is csökkentek. Csupán a sorompóértékek maradtak szilárdak. Cement, petroleum és kőszénértékek

